

Ăl bukea le Apostolenghe

Faptele apostolilor

© 2019
Wycliffe Bible Translators Inc.,
Dallas
roma_info@wycliffe.org

Ăl bukea le Apostolenghe

© Copyright Wycliffe Bible Translators Inc. 2019
Dallas

²⁷ Kă o ilo kadal poporosko
kerdilos sar bar,
on așunen phares le kanența
hai phandades pe iakha
kaște na dikhen le iakhența,
hai ta na așunen le kanența,
ta na hakearen le ileasa
ta na bolden pes
hai ta na sastearav len.' »^q

²⁸ Kadea kă tume trăbul te gianen kă
kadai mîntuîirea le Devleski sas dini
drom le neevreenghe. On va așunena!

³⁰ Timpo duie bărșengo o Pavel beșlos
andăk kher înkirime hai primisardeas
saorăn kai avenas te dikhen les. ³¹ De-
las duma le manușanghe anda o thaga-
rimos le Devlesko hai sikavelas le manu-
șan anda o Rai o Isus Kristos bi darako
hai bi nici ăk pedikako.

Ăk kuvînto mai anglal

Kate arakhadol e traducerea ande cib e romani. E traducerea ande cib e romani folosi-
sardeas mai but versiuni andai cib e gagikani, hai si bazome hai verifikime pe versiunea
originalo andai cib e grekengo.

Traducisardem anda o Lil o Sfinto le Devlesko le dorințasa ka o poporo romano te daștin
te avel len bukuria te pringianen le Devles hai te pașon pașa Leste.

Prefață

În această cărticică găsiți traducerea de Fapte în limba rromilor (ursarilor din Oltenia –
S.Vlax) folosind alfabetul românesc.

Pentru această traducere în limba rromilor s-au folosit mai multe versiuni în limba ro-
mână, și de alte limbi, dar ea este bazată pe, și verificată cu textul original (limba greacă).

Sunt anumite locuri în traducere unde a fost necesar să se adauge unele cuvinte ca să
nu fie greșit înțeleasă traducerea. Aceste cuvinte sunt indicate așa.

Am tradus Cartea Sfântă a lui Dumnezeu cu dorința ca poporul rrom să găsească bucuria
cunoașterii lui Dumnezeu și să se apropie de El.

© 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

roma_info@wycliffe.org

This text is not in its final form yet and might undergo some revision. It has been checked thoroughly, but we do appreciate feedback. This text can be used at church, at home, at schools or in non-commercial publications. The translation was done especially for people who speak the Oltenian Ursari dialect of Romani.

Please let us know if you are interested in having a printed book (roma_info@wycliffe.org).

This work is released under the **Creative Commons, attribution, non-commercial no-derivatives 3.0 license**. You may copy and redistribute this work unmodified, in any medium or format, with appropriate attribution, under the same licence.

You may copy the text in its entirety or portions of it, providing the portions selected are not taken out of context.

You may not use this work for commercial purposes.

If you modify the text, you may not distribute it in any form or context.

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșeală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită.

Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuție potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

ghisailos hai ciuteas ăl vast pă leste hai sasteardea les. ⁹ Păce kerdilis kadai buki, aviles i kolaver nasfale andai insula kodoia, hai sas sastearde. ¹⁰ Bari cinstea dinea amen, hai kă amaro telearimos dinea amen sea so trăbulas amen po drom.

O Pavel aresel ke Roma

¹¹ Beșleam p-e insula trin cion, pala kodoia teleardeam ăk korabiiasa andai Alexandria, savi nakhadeasas o ivend othe, hai sas lan o semno le zeengo Gemeni. ¹² Aresleam ande Sirakusa hai beșleam trin ghes othe. ¹³ Othar teleardeam hai aresleam ko Regio. Andă koaver ghes începosardeas e braval te marel katar o sudo, hai pala dui ghes are-sleam ando Puzole. ¹⁴ Othe dineam pa niște phral, save rughisarde amen te beșas lența iefta ghes. Hai othar gheleam ande Roma. ¹⁵ Ăl phral othar așundes anda amende hai înklite amenghe anglal gi ko foro e Peața le Apiusoski hai gi ko foro Trin Hanuri. Kana dikhlea len, o Pavel naiisardeas le Devleske hai zurailos.

O Pavel ande Roma

¹⁶ Kana aresleam ande Roma, le Paveloske dinea pes leske voia te beșel korkoro, ăk soldatosa savo păzilas les.

¹⁷ Pala trin ghes o Pavel dinea mui le baren le evreenghe. Kana kidineailles ku sea, phendea lenghe:

— Phralale, me ni kerdem khanci kontra amare poporoski sau le obiceinghi amare phurenghi. Ku sea kadala, semas phandado ando Ierusalimo hai dino andăl vast le romaienghe. ¹⁸ Ko proceso, ăl

romaia pușle man but, on kamenas te den muro drom, anda kodoia kă nas man nici ăk doș vredniko merimaski. ¹⁹ Dar ăl evreea uștile kontra, kadea kă trăbuiisardeas te mangav te avav krisome katar o Cezar, dar na kaște akuzov mîră poporos daiicestar. ²⁰ Kodolaske dinem tumen mui te dikhav tumen hai te dav дума tumența. Kăci anda e nădejdea le Israeloski phiravav me kadal lanțuri.

²¹ On phende leske:

— Ame ni primisardeam nici ăk skri-soarea andai Iudeea anda tute, hai ni avilos nici ăk phral te vestil sau te phenel daicii nasul anda tute. ²² Dar kamas te așunas tutar so gîndis tu, kăci gianas kă peste sea del pes дума kontra kadal sektaki.

²³ On hotărîsarde ăk ghes, hai but aviles ando kher le Pavelosko. Dă ku detehara hai gi e reat o Pavel delas lenghe дума but hai phenelas o ciacimos anda o thaгарimos le Devlesko, kaște kerele len te pakean ando Isus, prin e Kris le Moiseaski hai ăl Prorocea. ²⁴ Aver anda lende pakeaies ăl bukea kai phendea len o Pavel, dar aver ni pakeaies. ²⁵ Începosailles te telearen bi te aven dă akord iekh avrența, păce o Pavel mai phendea lenghe ăk buki:

— Mișto phendeas o Duho Sfînto prin o proroko Isaia tumare dadenghe kai traiisaile atuncea, ²⁶ kana phendeas:

«Gia ko poporo kadava hai phen:

‘Dă așunimos va așunena,
dar ni va hakearena.
Dă vardimos va vardina,
dar ni va dikhena.

³³ Ăk ținra mai anglal gi kai te parneol o ghes, o Pavel rughisardeas saorăn te han:

— Aghes si deșuștar ghes dă kana sen holame hai ni halen khanci. ³⁴ Anda kodoia phenav tumen te han, kă e buki kadaia si anda tumaro hastraiimos, kă nici iekh anda tumende ni va hasarela nici makar ăk firo bal anda o șăro.

³⁵ Păce phendeas kadaia, lileas marno, naiisardeas le Devleske angla sea, phaglea les hai începosardeas te hal. ³⁶ Atunci sea zurailles hai liles i on da hales. ³⁷ Ande korabiia seamas dă sea dui șăla hai ieftadeșă hai șov manuș. ³⁸ Păce ciaililes, ușurisardes e korabiia, ciudindos o ghiv ande marea.

³⁹ Kana kerdilos ghes, ni pringiandes e phuv. Dikhles ăk kotor phuiako saves sas les plaja kișaiieski hai hotărșaiiles te gian othe le korabiiasa, kana daștila pes. ⁴⁰ Cindes ăl ankorea hai mukle len te peren ande marea. Sa atunci cindes ăl șăle kai înkearenas ăl kîrme, pala kodoia vazdes e pînza anglal karing e braval hai ortosaiiles karing o șukimos. ⁴¹ Dar dines pak cib phuiaki, hai e korabiia oprisailis. E rig anglal le korabiiaiki acilis othe hai ni mai daștisailis te avel mișkime, hai e rig palal începosailis te phagheol katar ăl dimata dab le valurenghe.

⁴² Ăl soldașea kerdes plano te mudaren le phandaden, ka na kumva te nașal da iekh înotindos. ⁴³ Dar o komandanto, savo kamelas te hastravel le Pavelos, ni muklea len. Poruncisardeas ka kola kai daștin te înotin te huten anglal ando pai

hai te aresen p-e phuv, ⁴⁴ hai kolaver, aver pâl blăni, aver pă phaghimata andai korabiia. Kadea sea aresles sasteves te po șukimos.

Trin cion ande insula Malta

28 Păce hastraileam andai primejdia, aflisardeam kă e insula buciolas Malta. ² Ăl manuș othar sikadea amenghe ăk lacimos neobișnuiime, astardes ăk iag hai primisarde amen saorăn, kă delas o brîșînd hai sas șil. ³ O Pavel kideas ăk angali kreci hai ciulas len pe iag. Andai kauza le tatimaski ăk năpîrka înklistis avri hai lipisailis katar lesko vast. ⁴ Kana ăl manuș le insulake dikhles e năpîrka atîrnindos po lesko vast, phendes iekh avreske:

— Ciaces o manuș kadava trăbul te avel ăk ucigaș, kăci o Ciacimos* ni kamel te mukel les te trail, makar kă sas has-trame andai marea.

⁵ Dar ov skuturisardeas e năpîrka ande iag hai nas leske khanci. ⁶ Ăl manuș kodola ajukeardeonas ka ov te pukeol sau te pherel andak data mulo. Pala so ajukeardes but hai dikhles kă ni kerdeol leske khanci deosebime, parubdes pi părerea hai phenenas kă si ăk zeeo.

⁷ Pașă o than kodova sas ăl ogorea le mai bareske le insulako, po anav Publius. Ov primisardea amen andă peo kher, kai beșleam trin ghes, hai phiradilos miștimasa amența. ⁸ So besleam othe, o dad le Publiusosko pașleolas ando pato, nasfalo, sas les febra hai sas malado ghestar. O Pavel ghelos te dikhel les, ru-

Ăl bukea le Apostolenghe

O Isus phenel kă del le apostolen o Duho Sfînto

1 Teofil, andă muro lil o angluno ramosardem anda sea so începosailos te kerel hai te sikavel o Isus, ² gi ando ghes kana sas vazdino ko ceri. Gi kai te avel vazdino ko ceri, prin o Duho Sfînto dineas porunci le apostolen kai alosardeasas len ³ hai savenghe sikadilos giuvindo pala leski suferința. O Isus sikadeas kă trail le apostolenghe butioar, andă but feluri, timpo saranda ghesengo, hai dinea lenghe дума anda o thagarimos le Devlesko.

⁴ Ăk data kana sas lența, o Isus phendea lenghe:

— Na telearen anda o Ierusalimo! Ajukearen te kerdeol o phenimos le Dadesko anda savo așunden les mandar! ⁵ Kăci o Ioan bolelas le manușan paiesa, dar tume, na pala but ghes, va avena bolde le Duhosa Sfînto.

O Isus si vazdino ko ceri

⁶ Kana ăl apostolea sas andăk than, pușle les:

— Raia, ando timpo kadava va lesa parpale o thagarimos le Israelosko katar ăl romaia?

⁷ Ov phendea lenghe:

— Nai tumari treaba te gianen o ghes hai o ciaso saven o Dad hotărșardea len prin pi autoritatea. ⁸ Dar va primina zuralimos kana va avela o Duho Sfînto pă tumende, hai atunci va phenena o ciaci-

mos anda mande ando Ierusalimo, andă saorî Iudeea, ande Samaria hai gi kăl riga le phuiake.

⁹ Păce so phendeas kadal bukea, ando timpo so on dikhenas pă leste, sas vazdino hai ăk noro lilea les angla lenghe iakha. ¹⁰ Hai ando timpo so on dikhenas po ceri kana ov telearelas, ita kă sikadilles lenghe dui muș hureade andă parnimaste ¹¹ hai phendes:

— Manuș andai Galileea, soste beșen hai dikhen po ceri? Kadav Isus, savo sas lilo ko ceri anda tumaro mașkar, sa kadea va rila pes sar dikhlen les giandos ko ceri.

O Matia alome ando than le Iudasko

¹² Atunci on risaiiles ando Ierusalimo poa plai le Măslinengo, kai si pașă o Ierusalimo, kam ăk kilometro. ¹³ Kana aresles, gheles ande hodaia opral kai beșenas. Hai sas: o Petre, o Ioan, o Iakov hai o Andrei, o Filip hai o Toma, o Bartolomeu hai o Matei, o Iakov le Alfeosko, o Simon o Patrioto hai o Iuda le Iakovosko. ¹⁴ Sea kadala ăk ileasa rughinas pes saoro timpo, le giuvleanța, le Mariasa, e dei le Isusoski, hai leske phralența.

¹⁵ Andăl ghesa kodola, o Petre uștilos andă pîrnende ando mașkar le phralen-go. Othe sas kidine kam ăk șăl hai biș manuș. Hai phendeas:

— ¹⁶ Phralale, trăbulas te kerdeol e Skriptura phendi katar o Duho Sfînto mai anglal prin o mui le Davidosko, an-

***28:4** Ciacimos Ciacimos sas o anav ăk zeeițako.

da o Iuda, savo îngheardeas kolen kai astartes le Isusos.¹⁷ Sas iekh amarestar hai dina pes leske âk rig amența andă buki kadaia le Devleski.

¹⁸ (O manuș kadava kindeas âk kotor than le lovența kai lilea len andai buki e nasul kai kerdea lan, pelos le mosa tele, pharîlos andă dui poa mașkar, hai ciordineailos saoră pora leske.¹⁹ E buki kadaia areslis pringiandi katar saoră manuș anda o Ierusalimo, kadea kă le thaneske kodoleske ciutes lesko anav andă lenghi cib: Akeldama, aver felo phendo: O Than le Ratesko.)²⁰ O Petre phendeas;

— Kă ando lil le Salmengo si ramome: «Lesko kher te aciul mulano, konik ta na beșel andă leste»^a hai

«Leski buki te lel lan aver».^b

²¹ Deci trăbul te alos iekh andal muș save sas amența saoro timpo kadava, kabor o Rai o Isus sas mașkar amende,²² dă kana sas boldo katar o Ioan, gi ando ghes kana sas lilo mașkar amende. Âk manuș kadalestar trăbul te ajutil amen te phenas avrenghe kă i ov dikhleas kă o Isus înviosardeas.

²³ Hai andes dui anglal: le Iosifos, savaeske phenenas Barsaba, pringiando i le anavesa Iustus, hai le Matias.²⁴ Pala kodoia rughisailos:

— Raia, tu pringianes âl ile saorănghe, sikav amenghe saves andal dui kadala alosardean les²⁵ te slujil sar apostolo ando than le Iudasko. Kă ov mukleas pi slujirea hai ghelos ko than kai sas anda leste!

²⁶ Dines le zalosa, hai o zalo pelos po Matia, hai ov sas alome apostolo kolavrența deșuiekh.

O avimos le Duhosko Sfînto

2 Kana avilos o ghes le Peiindango,^{*} âl ucenicea sas kidine sea andăk than.² Andak data, avilos anda o ceri âk vuieto sar âk vîjimios bravaleako zurali hai pherdeas saoro kher kai beșenas on.³ Atunci dikhles daiicii sar niște ciba iagake save pharadiles hai ciute pes po iekh pă fiosavo anda lende.⁴ Hai sea pherdiles Duho Sfînto hai începosailos te den дума andă aver ciba, pala sar delas len o Duho zuralimos te den дума.

⁵ Atunci arakhadonas ando Ierusalimo evreea, muș save iubisardes le Devles, anda saoră poporea kai si p-e phuv.⁶ Kana așundineailos o mui le ucenicengo, saoră manuș kidineailos hai aciles înkremenime, kă fiosavo așunelas kă denas дума andă leski cib.⁷ Hai sea mirinas pes, minuninas pes hai phenenas iekh avreske:

— Dikh, sea kadala kai den дума, nai andai Galileea?⁸ Atunci sar așunas kă

*2:1 O ghes le Peiindango sas o ghes kana âl evreea sârbătorinas o kidimos le ghivesko, dikh o Levitiko 23:15-16 hai o Deuteronomo 16:9-11. Sas peiinda ghesa mai pala o ghes o baro le Nakhimasko hai sas iekh andal bare ghesa andă save âl evreea gianas ko Ierusalimo.

^a**1:20** Salmi 69:25   ^b**1:20** Salmi 109:8

te aresen ko Fenix, âk porto andai Kreতা, savo delas kadiki karing o nord-vest, kabor i karing o sud-vest, kaște nakhas vas o ivend othe.

E furtuna

¹³ Kana începosardeas te marel âk braval kovli katar o sudo, hai on pakeaies kă si e braval savi trăbulas len, vazdes e ankora hai gheles p-e rig le Kretaki.¹⁴ Dar na pala but timpo, anda o drepto le insulako uștilis âk braval bari zurali, po anav Eurakulon.¹⁵ E korabiia ni daștilas te gial kontra le bravaleaki, hai mukleam amen înghearde andă laki voia.¹⁶ Nakhleam le korabiiasa păk rig telal le insulaki țîini po anav Kauda kaște avel amen azăvadă, hai phares daștisailos te stăpînis e barka e țîini.¹⁷ Pala so vazde lan opre, phangles e korabiia șălența. On darailos ta na del dab âl grămezi le kișaieste katar e Sirta, kadea kă mukles tele pohalea âl pînze ta na mai gial sigo e korabiia. Hai kadea sas phirade.¹⁸ Andă koaver ghes, kodolaske kă seams dine dab zurales katar e braval, începosailos te ciuden e înkărkătura ande marea,¹⁹ hai andă le trinengo ghes, pe vastența ciudes âl bukea le korabiia-ke.²⁰ But ghesa ni dikhineailos po ceri o kham nici âl steale, hai e furtuna sas kadiki dă zurali, kă hasardeamas orso nădejdea hastraiimaski.

²¹ But timpo konik ni haleas khanci. Atunci o Pavel uștilos andă lengo mașkar hai phendeas:

— Romale, trăbulas te așundenas man hai ta na teleardenas andai Kreta, kă afi hastraiileamas katar kadav pharimos hai

kadav hasarimos.²² Dar akanak phenav tumenghe te tremon tumen, kă nici iekh anda tumende ni va hasaola. Dar numa e korabiia va avela distrugime.²³ Kăci âk îngero le Devlesko savesko sem me hai saves slujiv les, avilos areat mande²⁴ hai phendea manghe: «Na dara, Pavel! Trăbul te beșes angla o Cezar, hai ita o Del dăruiisardea tuke saorăn kai gian andăk than tusa.»²⁵ Kadea kă romale, tremon tumen! Kă me pakeav ando Del kă va kerdeola kadea sar phendinealos manghe.²⁶ Dar trăbul te avas ciudine păk insula.

O tasaiimos le korabiia-ko

²⁷ Andă le deșuștarenghe reat ando timpo so seams înghearde katar e braval p-e marea Adriatiko, po mașkar le reakeako, âl marinarea hakeardes kă pașos katar e phuv.²⁸ Măsurisardes o pai hai arakhles treanda hai pangi metrea. Gheles âk țîira mai angle, pale măsurisardes hai arakhles bișthaișov metrea.²⁹ Daratar ta na den pes dab katar âl stînci, ciudes ștar ankorea pala e korabiia hai rughinas pes te parneol.³⁰ Âl marinarea kamnes te nașan pai korabiia hai mukle tele p-e marea e barka e țîini. Kerdi-le kă kamen te ciuden âl ankorea i ande rig anglal le korabiia-ki.³¹ Atunci o Pavel phendeas le komandantoske hai le soldațenghe:

— Kana âl manuș kadala ni acion ande korabiia, tume ni va daștina te aven hastrame.

³² Atunci âl soldațea cindes âl șăle le barkake e țîini hai mukle lan te perel tele.

garade.²⁷ Pakeas tu andăl procoea, tha-gara Agripa? Gianav kă pakeas.

²⁸ Atunci o Agripa phendeas le Paveloske:

— Pakeas kă daștis te konvingis man kadiki dă sigo te kerdov kreștino?

²⁹ O Pavel dineas anglal:

— Te del o Del ka mai anglal sau mai palal na numa tu, hai sea kai aghes așunen man, te aven kadea sar sem me, dar bi kadal lanțurengo.

³⁰ Atunci o thagar, o guvernatori, e Bernice hai kola save beșenas lența uștilles.³¹ Hai telearindos denas дума mașkar peste:

— O manuș kadava ni kerdeas khanci kaște avel mudardo sau phandado.

³² Hai o Agripa phendeas le Festusoske:

— Kadal manușășke daștilas pes te del pes lesko drom, ta nafi mangleasas te avel krisome katar o Cezar.

O Pavel si dino drom ande Roma

27 Păce hotărîsailos te gias le korabiiasa ande Italia, o Pavel hai aver phandade sas dine ande grija âk komandantoski păk șâl manuș, savo buciolas Iuliu, anda o regimento le bare thagaresko.² Uștileam andăk korabiia anda o foro Adramit, savi avelas te gial pașai rig le ținutoski le Asiako, hai teleardeam. Amența sas i o Aristarh, o Macedoniano anda o Tesalonik.

³ Andă koaver ghes aresleam ko Sidon. O Iuliu phiradilos șukar le Pave-

losa hai muklea les te gial kă pe amal, hai kadala dikhles lestar.⁴ Păce teleardeam othar, nakhleam pașai rig le insulaki Cipru, savi sas amenghe azăvada katar e braval, kăci e bravalea sas kontra amari.⁵ Nakhleam e marea pașai Cilicia hai Pamfilia hai aresleam ke Mira ande Licia.⁶ Othe o komandanto arakhleas âk korabiia andai Alexandria savi gialas ande Italia, hai ciutea amen andă late.

⁷ Timpo mai bute ghesengo gheleam pohalea le korabiiasa hai phares aresleam pașal o Knidos. Dar e braval ni muklea amen te gias ande direkția kodoia. Kadea kă nakhleam pașai rig le Kretaki savi sas amenghe azăvada pașai Salmona katar e braval.⁸ Gheleam phares angle pașai rig le insulaki Kreta hai aresleam kăk than kai buciol âl Porturi Lacede, pașă katar o foro Lasaia.

⁹ Nakhlosas but timpo hai o drom pe marea kerdilosas perikuloso, anda kodoia kă nakhlosas i o timpo le postosko.* Kadea kă o Pavel phendea lenghe so va daștila te kerdeol pes:

— ¹⁰ Romale, dikhav kă kadav drom va anela amenghe but nekazuri hai hasarimata, na numa andai korabiia hai andai înkărkătura, dar kear i anda amari viața.

¹¹ Dar o komandanto așundeas mai but katar o manuș savo mînilas e korabia hai katar lako stăpîno dă sar katar o Pavel.¹² O porto andă savo oprisaileamas nas lacio te nakhavas o ivend othe. Anda kodoia âl mai but manuș hotărîsardes te telearas othar, kaște încerkon

den дума fiosaveske andă amari cib, andă savi kerdineaileam?⁹ Mașkar amende si parți, mezi hai elamiți hai manuș andai Mesopotamia, Iudeea hai Kapadocia, anda o Pont hai Asia,¹⁰ andai Frigia hai Pamfilia, anda o Egipto hai andal riga le Libiake pașai Cirena, si kathe oaspeți andai Roma,¹¹ evreea hai aver kai nakhles ke religia le evreenghi, hai manuș andai Kreta hai Arabia. Hai ku sea așunas kă den дума andă amare ciba anda bukea minunime le Devleske!

¹² Sea mirinas pes, ni gianenas so te pakean hai phenenas iekh avreske:

— So daștil te hakeardeol kadaia?

¹³ Dar aver marenas peske joko hai phenenas:

— Si mate!

O Petre del дума le manușanghe kai si kidine

¹⁴ Atunci o Petre uștilos andă pîrnenade, kolența âl deșuiekh, hai mosa zuralo phendea lenghe:

— Phralale evreea, hai tume sea kai beșen ando Ierusalimo, te gianen kadai buki hai așunen mîră vorbe!¹⁵ Ăl manuș kadala nai mate, sar pakean tume, kă si numa înea detehara!¹⁶ Ni, sea so dikhen akanak si âl bukea anda save ramosardeas o prooroko Ioel:

¹⁷ «O Del phenel: Andă ghesa âl palune va ciorava anda muro Duho pă orso manuș: tumare ciave hai tumare ceia va proorocina,

tumare tărnen

va avela len dikhimata,

hai tumare phuren

va avela len sune!

¹⁸ Da, kear pă mîră robi

hai pă mîră roabe

va ciorava anda muro Duho

andă ghesa kodola,

hai va proorocina.

¹⁹ Va kerava minuni opre ando ceri

hai semnea tele p-e phuv,

rat, iag hai noro thuvesko.

²⁰ O kham va avela parubdo

ando întuneariko,

hai o cionot va kerdeola sar o rat.

Pala kodoia va avela o ghes le

Raiesko, baro hai pherdo slava.

²¹ Atunci orkon va dela mui

o anav le Raiesko te ajutil les,

va avela hastrame.»^c

²² Phralale israelița, așunen âl vorbe kadala! O Isus anda o Nazaret sas âk manuș sikado katar o Del tumenghe kă avilos lestar, prin âl fapte zurale, âl minuni hai âl semnea save kerdea len o Del prin leste andă tumaro mașkar, pala sar mișto gianen.²³ Le manușăș kadales, savo sas bikindo, sar sas o plano le Devlesko hai sar giangleas mai anglal kă va kerdeola pes, tume răstignisarden les hai mudarden les prin o vast kolengo kai ni gianen e Kris le Devleski.²⁴ Dar o Del înviosardea les nimicindos âl dukha le mulimaske, kă ni daștilas pes te avel înceardo katar o mulimos.²⁵ Kă o David phenel anda leste:

***27:9** O posto sas ko ghes le pokinimasko anda o bezeh, savo sas ko începuto le oktombriasko. O phirimos p-e marea sas perikuloso katar o septembrie gi ande martia.

«Dikhavas mereeo le Raies angla mande.
 Anda kodoia kã ov si kã mîrî ciacii, me ni va legãniva man.
²⁶ Kodolaske bukurl pes muro ilo hai mîrî cib ghilabel, hai muro trupo va trailla ande nãdejdea:
²⁷ kã ni va mukesa muro sufleto ando Kher le Mulimasko hai ni va mukesa ka keo sfînto te kerneol.
²⁸ Sikadean manghe o drom karing e viața, hai kã san manța, va desa man bukuria.»^d
²⁹ Phralale, daștiv te phenav tumenghe ciacimasa kã amaro phuro o David mulos hai sas prahome. Lesko than le prahomasko si andã amaro mașkar gi ando ghes dã aghes. ³⁰ Anda kodoia kã o David sas prooroko hai gianelas kã o Del phendeas leske soveleasa kã va ciula iekhes anda leske ciave kai va avela pala leste pã lesko skauno ³¹ hai dikhleas mai angle, kodolaske dineas дума andai înviera le Kristosoki: nas muklo ando Kher le Mulengo, nici lesko trupo ni kernilos.
³² Kadal Isusos o Del înviosardea les, hai ame sea seam martorea kadal bukeako.
³³ Hai akanak kã sas vazdino opre te beșel ke ciacii le Devleski hai primisardeas katar o Dad o Duho Sfînto savo sas phendo kã va dela pes, ciordea les pã amende: kadaia si so dikhen hai așunen akanak.
³⁴ Ku sea kã o David ni uștilos ando ceri, ov phenel:

«O Rai phendeas mîrã Raieske: Beș kã mîrî ciacii,
³⁵ gi kana va ciava ke dușmaien tala ke pîrne!»^e
³⁶ Kadea kã te gïanel mișto saoro kher le Israelosko kã kadal Isusos, saves tume rãstignisarden les, o Del kerdea les Rai hai o Kristos!
³⁷ Kana așundes kadala, on sas dine dab ando ilo hai phendes le Petreske hai kolavrenghe apostolea:
 — Phralale, so te keras?
³⁸ O Petre phendea lenghe:
 — Bolden tumen ko Del, hai fiosavo anda tumende te avel boldo ando anav le Isusosko Kristos, kaște avel iertime tumare bezeha! Hai va primina o Duho Sfînto sar daro. ³⁹ Kãci e fãgãduința kadaia si anda tumende, anda tumare ciave hai anda sea kai si dur, saorãn saven va dela mui o Rai, amaro Del.

⁴⁰ Hai bute avre vorbența avertizilas len hai rughilas len:

— Hastran anda o mașkar kadal manușãngo rimome save train akanak!

⁴¹ Kadea kã save primisardes leske vorbe sas bolde, hai ando ghes kodova ciute pes pașa lende kam trin mi manuș.

O phanglimos le phralengo

⁴² On kamenas but te sikeon katar ăl apostolea, te aven len ăk phanglimos phralikano, te phaghen o marno hai te rughin pes. ⁴³ Ăl apostolea kerenas but minuni hai semnea, hai saorî lumea sas pherdi dar. ⁴⁴ Sea kai pakeanas sas andãk than, hai hulavenas mașkar peste

^d2:28 Salmi 16:8-11   ^e2:35 Salmi 110:1

ni avel tumenghe te pakean kã o Del înviol le mulen?

⁹ Deci, i me pakeavas kã trãbul te kerav but kontra le Isusoski anda o Nazareto. ¹⁰ Hai i kadea kerdem ando Ierusalimo. Primindos autoritatea katar ăl bare rașaia, ciutem ande temnița but sfînti.* Hai kana sas mudarde, davas i me muro voto kontra lenghi. ¹¹ Butioar pedepsisardem len andã saorã sinagogi hai încerkosardem te kerav len te hulin. Semas kadiki dã holeame pã lende kã ghelem i andã aver foruri te kerav lenghe nasul.

¹² Anda kadaia giavas ko Damask autoritateasa hai zuralimasa katar ăl bare rașaia. ¹³ Kam kãl deșudui, thagara, po drom, dikhlem ăk lumina anda o ceri, mai strãlucime dã sar o kham, savi înconjurisardea man hai i kolen kai sas manța. ¹⁴ Ku sea peleam ke phuv, hai me așundem ăk glaso phenindos manghe ande cib le evreenghi: «Saul, Saul! Soste rodes te keres manghe numa nasul? San sar ăk guruv savo del le pîrnasa kontra e țepușa pe stãpînoski.»

¹⁵ Hai me phendem: «Kon san, Raia?» Hai o Rai phendeas: «Me sem o Isus, saveske rodes te keres numa nasul. ¹⁶ Dar akanak uști andã pîrnende! Kãci sikadilem tuke kaște ciav tut slujitori hai martori kadiki le bukeango kai dikhlean len, kabor i le bukeanghe save me va sika-vava len tuke. ¹⁷ Me va hastravava tut katar kadav poporo hai i katar ăl neevreea kã save dav tut drom, ¹⁸ kaște putres lenghe iakha, te boldes len katar o

întuneariko ke lumina hai tala o zuralimos le Satanosko ko Del. Kadea on si te aven iertime katar lenghe bezeha hai primime mașkar ăl sfînti, kã pakeaies andã mande.»

¹⁹ Kodolaske, thagara Agripa, așundem katar o dikhimos anda o ceri. ²⁰ Hai phendem anglal le manușãnghe anda o Damask hai anda o Ierusalimo, pala kodoia andã saoro ținuto le Iudeiako hai i le neevreenghe. Phendem lenghe te muken pes katar o bezeh hai te bolden pes ko Del, kerindos fapte save te sika-ven kã boldineailles katar o bezeh. ²¹ Ita sostar ciutes ăl evreea o vast pã mande ande bar le Temploski hai rodenas te mudaren man. ²² Dar o Del ajutisardea man gi ando ghes dã aghes. Hai beșav andã pîrnende hai phenav o ciacimos angla ăl țîine hai angla ăl bare, phenav numa bukea anda save phendes ăl proorocea hai o Moisea kã si te kerdeon pes: ²³ kã o Kristos trãbul te pãtimil, hai kã ov va înviola anglal andal mule hai va dela дума kadav poporoske hai le neevreenghe andai lumina.

²⁴ Ando timpo so ov delas дума kadea kaște apãril pes, o Festus dineas mui:

— Pavel, san dilo! Sikilean kadiki dã but kã dileailean.

²⁵ Dar o Pavel dineas anglal:

— Ni dileailem, raia Festus, dav дума vorbe anda o ciacimos hai andai goghi. ²⁶ O thagar Agripa gïanel kadal bukea, hai leske daștiv te dav leske дума kla-ro. Kã sem siguro kã ni hastrailos leske khanci anda kadal bukea, kã ni kerdiles

*26:10 sfînti Kathe ăl sfînti si saorã manuș kai pakean ando Isus.

zol les, te daștil te apăril pes andai buki anda savi si akuzome. ¹⁷ Kadea kă on aviles kathe, hai ni mai ajukeardem, hai andă koaver ghes beșlem pă o skauno le krisimasko hai poruncisardem te anen kadal manușas. ¹⁸ Kana kola kai akuzonas les uștile te akuzon les, on ni dines дума anda bukeande nasul, sar me ajukearavas. ¹⁹ Sas len kontra leski numa niște bukea anda lenghi religiia hai anda iekh Isus savo mulos, hai anda savo o Pavel phenelas kă si giuvindo. ²⁰ Kă ni gianavas so hotărîrea te lav, pușlem les kana kamel te gial ando Ierusalimo te avel krisome othe andal bukea kadala. ²¹ Dar o Pavel mangleas te aciolo ando phandaiimos te ajukearel e hotărîrea le bare thagareski, kadea kă poruncisardem te aciolo ando phandaiimos gi kana va dava les drom ko Cezar.

²² O Agripa phendea le Festusoske:

— Kamavas te așunav i me kadal manușas.

Ov phendea:

— Tehara va așunesa les.

²³ Kadea kă andă koaver ghes o Agripa hai e Bernice barikanes aviles hai întrisailles ande sala e bari, le kăpitaența hai le mai lace manușanța le foroske. Pala kodoia o Festus poruncisardeas te avel andino o Pavel. ²⁴ Atunci o Festus phendeas:

— Thagara Agripa hai tume sea kai sen kathe, dikhen kadales, anda savo saoră evreea rughisarde man but ando Ierusalimo hai i kathe, zbărîndos kă ov ni mai meritil te trail. ²⁵ Dar aflisardem kă ni kerdeas khanci kaște meritil te avel mudardo, hai pentru kă ov

mangleas kaște avel krisome katar o baro thagar, hotărîsardem te dav les drom leste. ²⁶ Dar nai man khanci klaro te ramov mîră raieske anda leste. Kodolaske andem les angla tumende, hai mai but angla tute, thagara Agripa, kă pala so va kerdeola e cercetarea, te avel man so te ramov. ²⁷ Kăci fal man bi rostosko te dav drom ăk phandades bi te sikavav anda soste si akuzome.

O Pavel angla o thagar Agripa

26 O Agripa phendeas le Paveloske: — Akanak daștis te apăris tut. Atunci o Pavel întinzosardeas o vast hai începosailos te apăril pes kadea:

— ² Thagara Agripa, sokotiv man ferice kă aghes daștiv te apăriv man angla tute anda saoră bukea andă save pîrîn man ăl evreea. ³ Mai but kă tu pringianes mișto saoră obiceia le evreenghe hai anda soste on han pes. Anda kodoia rughev tut te avel tut răbdarea hai te așunes man.

⁴ Deci, saoră evreea gianen mîrî viața dă kana semas ciaoro, kă danglal traissaillem ando mașkar mîră poporosko hai ando Ierusalimo. ⁵ On pringianen man dă but timpo, hai kana kamen, daștin te mărturisin kă traissaillem kadea sar manghel e mai strikto andal sekte amare religiiake: semas fariseeo. ⁶ Hai akanak, kă speriv te kerdeol so phendeas o Del amare dadenghe, me sem krisome, ⁷ andai nădejdea savi sperin amară deșudui neamuri te kerdeol, kodolaske on slujin le Devleske bi te oprin pes ku ghes ku reat. Anda kadai nădejdea, thagara, sem pîrîme katar ăl evreea. ⁸ Soste

sea so sas len. ⁴⁵ Bikinenas pe phuia hai ăl bukea kai sas len, hai ăl love hulavenas len mașkar peste, pala sar trăbulas fiosaves. ⁴⁶ Andă fiosavo ghes sea ăk gîndosa maladeonas ko Templo, hai phaghenas o marno andă pe khera. Hai hanas andăk than bukuriasa hai ilesa ujo. ⁴⁷ Lăudinas le Devles hai sas po plako saoră poporosko. Hai o Rai barearelas o grupo kolența kai sas mîntuiime andă fiosavo ghes.

Ăk ologo sastearol

3 O Petre hai o Ioan gianas ko Templo ko ciaso le rughimasko, kă trin pala ăl deșudui. ² Ăk manuș, ologo dă kana kerdilos, sas andino. Sas muklo andă fiosavo ghes pașai poarta le Temploski savi buciolas e Poarta Șukar, kaște manghel katar kola kai întrinas ando Templo. ³ Kadava manuș, kana dikhleas le Petres hai le Ioanos, kă kamen te întrin ando Templo, manglea lendar love. ⁴ O Petre hai o Ioano dikhles orta pă leste hai o Petre phendeas:

— Dikh pă amende!

⁵ O manuș vardisardeas pă lende, hai ajukearelas te primil daiicii lendar. ⁶ Atunci o Petre phendea leske:

— Rupo hai sumnakai nai man, dar dav tut so si man: ando anav le Isusosko Kristos anda o Nazareto, uști hai phir!

⁷ Hai astardea les katar o vast o ciacio hai vazdea les. Po than, leske pîrne hai leske glezne zurailles, ⁸ huklos andă pîrnende hai începosailos te phirel. Întrisailos andăk than lența ando Templo, phirelas, hutelas opre hai lăudilas le Devles. ⁹ Saoră manuș dikhle les sar phi-

relas hai lăudilas le Devles. ¹⁰ Pringianenas les kă sas kova kai beșelas ke Poarta e Șukar le Temploski kaște manghel, uiminas pes hai minuninas pes anda soste kerdineailos laske.

O Petre del дума le poporoske ando Templo

¹¹ Saoră manuș sas uimime, hai nașles lende ande Prispa le Solomonoski, kai o manuș înkeardolas pala o Petre hai pala o Ioan. ¹² Kana o Petre dikhleas e buki kadaia, phendeas le manușanghe:

— Phralale israelița, soste mirin tumen katar e buki kadaia? Soste dikhen kadea pă amende parkă amare zuralimasa sau amare smerimasa kerdeam kadal manușas te phirel? ¹³ O Del le Avramosko, le Isakosko hai le Iakovosko, o Del amare dadengo sikadeas kabor dă baro si lesko robo o Isus, saves tume bikienden les, hai ciuden tumen lestar kana sas angla o Pilat, kear kana ov sas hotărîme te del lesko drom. ¹⁴ Dar tume ciuden tumen katar o sfînto hai o ciacio hai manglen te del pes tumenghe ăk manuș kai mudarel. ¹⁵ Hai mudarden koles kai del viața, saves o Del înviosardea les andal mule hai ame seam martorea kadal bukeaki. ¹⁶ Andai kauza le pakeamaski ando anav le Isusosko, lesko anav sasteardeas le manușas kadales, saves dikhen les hai pringianen les. O pakeamos andă leste sasteardeas kadal manușas sar dikhen ku sea.

¹⁷ Hai akanak, phralale hai pheiale, gianav kă kerden kadal bukea bi te gianen so keren, sar kerdes i ăl mai bare tumare. ¹⁸ Dar o Del kerdeas kadea

so phendeas mai anglal prin o mui saoră ră proorocengo, kă o Kristos va suferila.¹⁹ Kadea kă muken tumen katar o bezeh hai bolden tumen ko Del, kaște khosen pes tumare bezeha,²⁰ kaște avel katar o Rai timpuri hodinimaske, hai kaște del drom o Kristos savo sas alome mai anglal anda tumende: le Isusos.²¹ Dar ov trăbul te aciol ando ceri gi kana saoră bukea va avena pale kerde. Anda kadala dineas дума o Del prin o mui le sfințengo leske proorocea bute timposa palal.²² O Moise phendeas: «O Rai, tumaro Del, va dela tumen kear anda o mașkar tumare poporosko ăk prooroko sar mande. Te așunen lestar andă sea so va phenela tumenghe!»²³ Hai orsavu ni va kerela so phenel o prooroko kadava, va avena nimicime anda o poporo.»^f

²⁴ Hai o Samuel hai saoră proorocea kai aviles pala leste, dines дума anda kadala ghesa.²⁵ Tume sen ăl ciave le proorocenghe hai le phanglimaske savo kerdea les o Del amare dadența, kana phendeas le Avraamoske: «Saoră neamuri le phuiake si te aven binekuvintime andă ki sãmînța.»^g ²⁶ Mai anglal tumenghe dineas o Del pe robos, le Isusos. Dinea les drom tumende te binekuvintil tumen, kerindos fiosaves anda tumende te muken tumen katar tumare nasulimata.

O Petre hai o Ioan angla ăl bare

4 Ando timpo so o Petre hai o Ioan denas дума le poporoske, aviles lende

ăl rașaia, o kăpitano katar o Templo hai ăl sadukeea.² On sas holeame andai kauza kă andai kauza le Isusoski, ăl mule va înviona.³ Ciutes o vast pă lende hai phandade len gi andă le duiengo ghes, kă pelisas e reat.⁴ Dar but anda kola kai așundesas so phendeasas o Petre, pakeaies, hai o numărö le manușăngo barilos kam kăl pangi mi.

⁵ Andă koaver ghes lenghe bare, ăl phure hai ăl sikaiitorea le Krisake kidineailles ando Ierusalimo.⁶ Othe sas i o baro rașai o Ana hai o Kaiafia, o Ioan, o Alexandro hai sea kai țîrdenas pes anda o neamo le rașaiengo.⁷ Ciutes le Petres hai le Ioanos ando mașkar hai începsailes te pucen len:

— So zuralimasa sau andă kasko anav kerden tume kadai buki?

⁸ Atunci o Petre pherdo Duho Sfînto, phendea lenghe:

— Ăl mai bare hai ăl phure le poporoske!⁹ Aghes pucen amen anda ăk miștimos kerdo ăk manușăske nasfalo hai sar sas sasteardo?¹⁰ Te gianen sea hai te gianel saoro poporo le Israelosko, kă o manuș kadava beșel angla tumende sastevesto prin o anav le Isusosko Kristos anda o Nazareto, saves tume răstignisarden les, dar saves o Del înviosardea les andal mule.¹¹ O Isus si

«o bar, savo tume, ăl zidarea, ciuden les, dar savo areslos te avel o bar o mai lacio».^h

^f3:23 Deuteronomo 18:15,18; Levitiko 23:29

^g3:25 Geneza 22:18

^h4:11 Salmi 118:22

²⁶ Sa ăk data ov pakealas kă o Pavel si te del les love, kodolaske delas les mui mai butioar kaște beșel dă vorba lesa.

²⁷ Pala dui bărș ando than le Felixosko avilos o Porcius Festus. O Felix, pentru kă kamnos te kerel po plako le evreengo, mukleas le Pavelos ando phandaiimos.

O Pavel manghel te avel ingheardo angla o baro thagar

25 Pala trin ghes so o Festus are-slos ando ținuto, ghelos katar e Cezareea ko Ierusalimo.² Ăl bare rașaia hai ăl kondukătorea le evreenghe ande leske roiimata kontra le Paveloske. Rughisardes le Festus³ te kerel lenghe ăk favoarea, te del les drom ko Ierusalimo, kă pregătinas ăk kapkana kaște mudaren les po drom.⁴ Dar o Festus phendeas kă o Pavel si phandado ande Cezareea hai kă pa na but timpo i ov va giala othe.⁵ Ov phendeas:

— Kadea kă anda tumare kondukătorea ăl mai bare te gian manța hai te akuzon les, kana kadav manuș si doșalo.

⁶ O Festus beșlos othe numa ohto sau deș ghes, pala kodoia teleardeas ke Cezareea. Andă le dongo ghes beșlos po skauno le krisimasko hai poruncisardeas te avel andino o Pavel.⁷ Kana are-slos, ăl evreea save avilesas anda o Ierusalimo înkonjurisarde les hai akuzosarde les bute bukeandar nasul, save ni daștinias te dovedin len.⁸ O Pavel apărisailos:

— Ni kerden nici ăk bezeh nici kontra le Krisaki le evreenghi, nici kontra le Temploski, hai nici kontra le Cezaroski.

⁹ O Festus, savo kamelas te kerel po plako le evreenghe, dineas anglal le Pavelos:

— Kames te gias ko Ierusalimo hai othe te aves krisome angla mande anda kadal bukea?

¹⁰ O Pavel phendeas:

— Me beșav angla o skauno le krisimasko le Cezarosko, kai trăbul te avav krisome. Ni kerden khanci nasul le evreenghe, pala sar i tu gianes but mișto.¹¹ Kana kerden dak nasulimos sau daiicii te meritil o merimos, ni dav man palpale katar o merimos. Dar kana kadal bukea anda savo akuzon man nai ciace, konik ni daștil te del man andă lengo vast. Mangav te avav krisome katar o Cezar.

¹² Atunci o Festus, pala so beșlos dă vorbă pe konsiliosa, dineas anglal:

— Katar o Cezar manglean te aves krisome, ko Cezar va giasa!

O thagar o Agripa avel ke Cezareea

¹³ Pala dui trin ghes o thagar o Agripa hai e Bernice aviles ande Cezareea kaște salutin le Festusos.¹⁴ Păce beșles but ghesa othe, o Festus phendeas le thagarreske anda o Pavel:

— O Felix mukleas ando phandaiimos ăk manușăs,¹⁵ kontra saveski ruie pes manghe ăl bare rașaia hai ăl phure le evreenghe kana semas ando Ierusalimo, manghindos leski kondamnarea.

¹⁶ Dinem len anglal: kăl romaia nai o obicei te den ăk manușăs po vast khani-kasko gi kana kova savo si akuzome ni beșlos iekh angla avreste kolea kai aku-

⁵ Arakhlem kadal manușas kă ov si ăk ciuma: începosardeas te kerel tulburări mașkar saoră evreea anda saorî lumea. Si ăk kondukători le sektako le nazarinengo ⁶ hai încerkosardeas te mahril kear i o Templo. Dar ciuteam o vast pă leste. ⁸ Kana va pucesa les mai but, tu va gianesa saoră bukea anda save ame akuzos les.

⁹ Ăl evreea intrisailles i on ande vorba hai phendes kă kadea beșen ăl bukea.

¹⁰ Kana o guvernatori kerdea leske semno te del дума, o Pavel dineas anglal:

— Gianindos kă dă but bărș san o kritesitori kadal poporosko, sem bukuroso te apăriv man. ¹¹ Kadea sar daștis te aflis, nai mai but dă deșudui ghes dă kana ghelem ko Ierusalimo te înkinov man. ¹² Konik ni arakhlea man handos man dakanikasa ko Templo. Nici ni semas dikhlo kaște ațțov le manușan andăl sinagogi sau ando foro. ¹³ Kadal manuș ni daștin te dovedin tuke ăl bukea anda save akanak akuzon man. ¹⁴ Dar pringianv kadaia angla tute: kă slujiv le Devleske amare dadengo, pala o Drom savo on phenen leske sekta. Me pakeav sea so si ramome ande Kris hai andăl prorocea, ¹⁵ hai si man ando Del e nădejdea kadaia, savi i len si len: kă va avela ăk învierea, i le ciacenghe hai i le nasulenghe. ¹⁶ Kodolaske încerkov te kerav întotdeauna angla o Del hai angla ăl manuș so pakeav kă si mișto. ¹⁷ Pala mai but bărș avilem te anav ajutori^p mîră poporoske hai te anav jertfe. ¹⁸ Ando timpo so keravas ka-

daia, kana kerdinailem ujo, arakhle man ko Templo, hai othe nas manuș kidine manța, hai nas nici tulburarea. ¹⁹ Dar sas othe niște evreea andai Asia, on trăbulas te aven kathe angla tute hai te akuzon man kana si len daiicii kontra mîrî. ²⁰ Sau te phenen kala save si kathe andal bukea nasul save arakhle len kana beșlem anglai kris. ²¹ Ăk buki dem mui kana beșlem angla lende: «Aghes sem krisome tumendar kă me pakeav ande învierea andal mule!»

²² O Felix, savo gianelas dăstul dă mișto anda o Drom kadava, amînosardea len phenindos:

— Kana va avela o komandanto o Lisias, va lava hotărîrea anda tumaro kazo.

²³ Hai poruncisardeas le kăpitanoske te păzil les dar te mukel les ăk țîra mai slobodo, hai ta na opril leske amalen kaște anen leske bukea savendar si les nevoia.

O Pavel del дума le Felixosa hai leske romneasa

²⁴ Pala trin ștar ghes o Felix avilos pe romneasa, e Drusila, savi sas evreoaike. Dineas mui le Pavelos hai așundeas les anda o pakeamos ando Kristos, o Isus. ²⁵ Dar ando timpo so ov delas дума anda o ciacimos, o oprimos le poftengo hai andai kris savi va avela, o Felix darailos hai phendeas:

— Akanak daștis te gias! Kana mai avela man timpo, va dava tut mui.

¹² O Isus si korkoro kai daștil te hastravel le manușan, kăci nai tala o ceri aver anav dino le manușanghe anda savo trăbul te avas hastrame.

¹³ Kana dikhles kă o Petre ni daral hai nici o Ioano, hai kana dine pi seama kă si manuș bi sikaiimasko, manuș simpli, aciles uimime. Hai dine pi seama kă sas le Isusosa. ¹⁴ Dar, kă dikhenas pașa lende le manușas kai sas sasteardo, ni daștisailles te phenen khanci kontra. ¹⁵ Numă poruncisardea lenghe te înklen avri andai kris hai dine дума mașkar peste:

— ¹⁶ So te keras kadal manușanța? Kă saoră manuș anda o Ierusalimo gianen kă prin lende kerdilos ăk baro semno, hai ni daștis te phenas kă nai kadea. ¹⁷ Dar, ka e buki kadaia ta na așundeol mai dur mașkar ăl manuș, te daravas len ka dakanara angle ta na mai den дума kanikaske ando anav kadava!

¹⁸ Ăl bare dine len mui andră hai phende lenghe ta na mai den дума dă lok hai nici ta na mai sikaven ando anav le Isusosko. ¹⁹ Dar o Petre hai o Ioan dine len anglal:

— Krisonta tume korkoro: si mișto angla o Del te keras so tume phenen sau so phenel o Del? ²⁰ Kă ame ni daștis ta na das дума anda so dikhleam hai așundeam.

²¹ Păce pale încerkosarde te daraven len, mukle len te telearen, kă ni gianenas sar te pedepsin len, andai kauza le poporoski, kă sea lăudinas le Devles anda so kerdineailosas. ²² Kăci o manuș,

savesa kerdilosas kadav semno sastearimasko, sas les mai but dă saranda bărș.

Ăl manuș kai pakean rughin pes hai na daran

²³ Păce dineas pes lengo drom, gheles kă pe amal hai phende lenghe sea so phendeasas lenghe ăl rașaia ăl bare hai ăl phure. ²⁴ Kana așundes kadal bukea, rughisailles iagale andăk than karing o Del:

— Raia, tu kerdean o ceri, e phuv, e marea hai sea so si andă lende! ²⁵ Tu phendeand prin o Duho Sfînto, prin o mui amare dadesko David, keo robo:

«Soste holeaon pes ăl neamuri, hai keren ăl poporea planuri kai ni va kerdeona?»

²⁶ Ăl thagara le phuiake pregătisailles marimaske, ăl bare unisailles kontra le Raieski

hai kontra leske Kristososki.»ⁱ ²⁷ Kă ciaces, o Irod hai o Ponțiu Pilat unisailles le neevreența hai le neamurența le Israeloske ando foro kadava, kontra ke roboske o sfînto, o Isus, saves makhlean les thagar, ²⁸ kaște keren so hotărîsardeasas keo vast hai ki voia. ²⁹ Hai akanak, Raia, așun sar daraven amen. De zuralimos ke roben te phenen keo kuvînto bi darako, ³⁰ ando timpo so sikaves keo zuralimos te sasteares le nasfalen hai te keres semnea hai minuni prin o anav ke robosko o sfînto, o Isus!

³¹ Hai păce rughisailles, izdraias o than kai sas kidine, sea pherdiles Duho Sfînto

to hai phenenas o kuvînto le Devlesko bi darako.

Kolen kai pakeaies, sea sas len andăk than

³² Ăl but manuș kai pakeaiesas sas ăk ilo hai ăk sufletu. Nici iekh ni phenelas kă leske bukea si numa leske, hai sea sas len andăk than. ³³ Ăl apostolea bute zuralimasa phenenas saorănghe kă o Rai o Isus ciaces înviosardeas. Hai sas bari binekuvîntarea saorăn. ³⁴ Kă nas nici iekh mașkar lende te înghearel lipsa daiiceski, kă kolen saven sas len phuia sau khera, bikinenas len, anenas ăl love ³⁵ hai ciunas len kăl pîrne le apostolenghe, hai ăl love sas hulade fiosaveske pala sar sas len nevoia.

Ni daștis te hohaves le Duhos Sfînto

³⁶ Hai o Iosif, ăk levito anda o Cipro, savaeske ăl apostolea phende leske Barnaba (savo hakeardol „kai zurearel tut”), ³⁷ bikindeas ăk ogoro kai sas les, andeas ăl love hai ciutea len kăl pîrne le apostolenghe.

5 Hai aver manuș, po anav Anania, andăk than pe romneasa le Safirasa, bikindeas ăk kotor phuv. ² Hai garadeas ăk rig andal love hai i leski romni giangleas. Pala kodoia îngheardeas so aciles hai ciutea len kăl pîrne le apostolenghe.

³ O Petre phendeas:

— Anania, soste pherdeas o Satana keo ilo kaște hohaves le Duhos Sfînto hai te înceares ăk rig andal love le phuiake?

⁴ Anglal gi kai te bikines lan, e phuv nas kiri? Hai păce bikindean lan, ni daștisas

te keres orso kamesas le lovența? Sostar avilo tuke ăk gîndo kadea dă nasul ando ilo? Na le manușăn hohadean, hai le Devles.

⁵ Kana o Anania așundeas kadal vorbe, pelos tele hai mulos. Hai ăk dar bari lileas saorăn kai așunenias. ⁶ Ăl tărne uștile, pakearde les, înkalade les avri hai prahosarde les.

⁷ Kam pala trin ciasuri avilis leski romni hai ni giangleas so kerdineailos.

⁸ O Petre phendea lake:

— Phen manghe, kadikitasa bikinden e phuv?

Hai e Safira phendeas:

— Da, kadikitasa.

⁹ Atunci o Petre phendea lake:

— Soste gîndisarden andăk than te ciun ke proba le Duhos Sfînto? Ita kă ăl pîrne kolenghe kai prahosardes ke romes si ko udar hai va lena tut i tut.

¹⁰ Ando momento kodova e Safira pelis kă leske pîrne hai mulis. Kana întri-sailes ăl tărne, arakhle lan muli. Înkalade lan avri hai prahosarde lan pașa lako rom. ¹¹ Hai ăk dar bari lileas saoră khangherea hai kolavre manușăn kai așundes kadal bukea.

Ăl minuni kerde katar ăl apostolea

¹² But semnea hai minuni sas kerde katar ăl apostolea mașkar o poporo. Hai sea kola kai pakeanas, maladonas andăk gîndo ande bar le Temploski, ande prispa le Solomonoski. ¹³ Kolavrenghe sas lenghe dar te lipin pes lendar, dar saoră manuș respektinas len. ¹⁴ Sa mai but manuș ciute pes pașa lende, murș hai giuvlea, kai pakeanas ando Rai. ¹⁵ Ka-

na pakeas len, kăci mai but dă saranda murș evreea va beșena garade, ajukearendos te mudaren les. On haies sovel ta na han hai ta na pen gi kana ni va mudarena les. Akanak si gata hai ajukearen ka tu te phenes da.

²² O komandanto mukleas le tărnes te telearel, poruncindos leske:

— Ta na phenes khanikaske kă phendea manghe anda kadal bukea!

O Pavel si dino drom ande Cezareea

²³ Atunci o komandanto dineas mui dui kăpitaia hai phendeas:

— Pregătin dui șăla soldașea kaște gian ande Cezareea, ieftadeșa manuș păl grast hai dui șăla soldașea sulitënța kăl deș e reat.

²⁴ Mai phendea lenghe te pregătin i grast anda o Pavel, kaște ciun les păl grast hai te înghearen les sastevesto ko guvernatori Felix. ²⁵ Hai ramosardeas ăk skrisoarea savi phenelas:

²⁶ „Sem o Klaudius Lisias hai ramov le raieske o guvernatori Felix:

Te aves sastevesto!

²⁷ Ăl evreea astardes kadal manușăs hai pregătinas pes te mudaren les. Me aflisardem kă si cetățeano romano hai kodolaske hastradem les mîră soldașența. ²⁸ Kamnem te gianav soste pîrînas les, kadea kă îngheardem les angla lenghi kris. ²⁹ Aflisardem kă sas pîrîme anda bukea phangle katar lenghi Kris. Dar ni kerdeas khanci kaște meritil te merel sau te cias les andă lanțuri. ³⁰ Pala kodoia phendineailos pes manghe kă kerdes ăk plano kaște mu-

daren les, hai po than dinem les drom tute. Kolenghe kai akuzon les phendem lenghe kaște phenen angla tute so si len kontra leski. Av sastevesto!”

³¹ Ăl soldașea kerdes so phendineailos lenghe, liles le Pavelos hai ando timpo le reakeako înghearde les ando foro Antipatrada. ³² Andă koaver ghes mukles le manușăn le grastența te gian mai angle le Pavelosa, hai on risailes ande kazarma. ³³ Kana ăl manuș le grastența aresles ande Cezareea, dines e skrisoarea ko guvernatori hai andines le Pavelos angla leste. ³⁴ Ov cetisardeas e skrisoarea hai pușleas les anda so ținuto si. Kana aflisardeas kă si andai Cilicia, ³⁵ phendeas:

— Si te așunav tut kana avena kola kai akuzon tut.

Pala kodoia phendeas te avel păzime ando palato le Irodosko.

O Pavel ke kris angla o Felix

24 Pala pangî ghes avilos o baro rașai o Anania niște phurența hai ăk avokatosă po anav Tertul. Andines angla o guvernatori ăl akuzății kontra le Paveloski. ² O Pavel sas dino mui, hai o Tertul începosardeas te akuzol les phenindos:

— Raia Felix, datorită kiri bukuris amen but paceatar. Hai datorime ke gogheaki kerdiles but bukea lace anda o poporo kadava. ³ Ame pringianas e buki kadaia hai întotdeauna hai andă orso than nais tuke. ⁴ Dar ta na încearav tut prea but, rughiv tut te aves lacio hai te așunes dui trin vorbe.

— Ni gianglem, phralale, kã si o baro raşai, kãci si ramome: «Ta na des duma dã nasul le bares ke poporosko.»^o

⁶ O Pavel gianglindos kã ãk rig anda lende sas sadukeia hai aver fariseia, di-neas mui ande kris:

— Phralale, me sem fariseio, ciavo fariseiengho. Sem krisome kã pakeav kã ãl manuş va ãnviona andal mule.

⁷ Kana phendeas kadaia, ãl fariseia hai ãl sadukeia ãnceposardes ãk cearta, hai o kidimos le manuşãngo pharadilos. ⁸ Kãci ãl sadukeia phenen kã nai ãnvie-rea, nici ãngerea, nici duhuri, dar ãl fari-seia phenen kã si.

⁹ Kerdinealis ãk bari gãlãgiia. Niş-te sikaiitorea le Krisake save sas fariseia uştiles hai certonas pes zurales phenindos:

— Ni arakhas khanci nasul ando manuş kadava. Hai kana fi dina leske du-ma ãk duho sau ãk ãngero?

¹⁰ E cearta bareolas kadiki dã but, kã o komandanto daralas ka o Pavel ta na avel kerdo kotora lendar. Kadea kã poruncisardeas le soldatenghe te gian te len les anda lengo maşkar hai te ãnghearen les ande kazarma.

¹¹ Andã koiaver reat, o Rai beşlos paşa leste hai phendeas:

— Av zuralo! Kãci kadea sar phendeau o ciacimos anda mande ando Ierusalimo, sa kadea trãbul te phenes o ciacimos i ande Roma.

Ăl evreea kamen te mudaren le Pavelos

¹² Kana parnilos, nişte evreea maladiles, kerdes ãk plano hai haless sovel ta na han hai ta na pen gi kana ni va mudarena le Pavelos. ¹³ Kola save kerdesas kadav plano sas mai but dã saranda. ¹⁴ On gheles kãl bare raşai hai kãl phure hai phendes:

— Ame seam phangle ãk soveleasa ta na has khanci gi kana ni va mudarasa le Pavelos. ¹⁵ Kadea kã akanak tume hai e kris rughin le komandantos te anel les tumende, sar kana kamenas te cercetines mai but. Hai gi kana ov te aresel tumende, ame seam gata te mudaras les.

¹⁶ Dar o ciavo le pheako le Paveloski aşundeas anda kadai kapkana. Ghelos ande kazarma hai phendeas le Paveloske. ¹⁷ O Pavel dineas mui iekhes andal kãpitaia hai phendeas:

— ãnghear kadal tãrnes ko komandanto, kã si les te phenel leske daiicii.

¹⁸ Kadea kã lileas les hai ãngheardea les ko komandanto hai phendeas:

— O Pavel o phandado dina man mui hai rughisardea man te anav kadal tãrnes tute, kã si les te phenel tuke daiicii.

¹⁹ O komandanto astardea les vastestart, lilea les rigate hai puşlea les:

— So si tut te phenes manghe?

²⁰ Ov phendeas:

— Ăl bare le evreenghe dine pes duma te rughin tut ka tehara te ãngheares le Pavelos anglai kris, sar kana kamenas te pucen les mai but anda leste. ²¹ Tu ta

dea kã kear andines ãl manuş pe nasfalen po drom hai ciunas len pã paturende hai pã tãrgende, ka atunci kana nakhela o Petre, makar leski ucial te nakhel pa da iekh anda lende. ¹⁶ Hai but manuş gianas ko Ierusalimo i andal foruri paşal hai anenas le nasfalen hai kolen kinuiime katar ãl duhuri nasul, hai sea sas sastearde.

Ăl apostolea si krisome hai batjokorime

¹⁷ O baro raşai hai sea kola kai sas lesa, kola anda o grupo le sadukeengo, uştilles pherde holi. ¹⁸ Ciutes o vast pãl apostolea hai ciute len ando phandaiimos le poporosko. ¹⁹ Dar ãk ãngero le Raiesko ando timpo le reakeako putardeas ãl udara le temniţake, ãnkaladea len avri hai phendea lenghe:

— ²⁰ Gian ko Templo hai phenen le manuşãnghe sea anda kadai viaţa!

²¹ On aşundes hai detehara andai reat ãntrisailes ande bar le Temploski hai ãnceposailles te sikaven le manuşãn.

Kana avilos o baro raşai hai kola kai sas lesa, kide e kris: saorã phuren le Israeloske. Pala kodoia dine drom ande temniţa te anen le apostolen. ²² Dar kana ãl gãrzi aresles ko phandaiimos, ni arakhle len ande temniţa. Risailles hai phendes:

— ²³ E temniţa arakhleam lan phandadi saorã grijasa, hai ãl paznicia beşindos kãl udara, dar kana putardeam, ni arakhleam kanikas andrã.

²⁴ Kana aşundes kadal vorbe, o kãpitano le gãrzengho katar o Templo hai ãl raşai ãl bare ni giangles so te pakean hai pucenas pes: so daştila pes te kerdeol.

²⁵ Atunci dakoniva avilos hai phendea lenghe:

— Ita kã ãl manuş saven phandaden len si ande bar le Temploski hai sikaven le manuşãn.

²⁶ Atunci o kãpitano katar o Templo teleardeas le gãrzenţa hai andea len, dar na silasa, kã daranas ta na aven mudar-de barãnţa katar ãl manuş.

²⁷ Pãce ande len, ciute len angla ãl manuş le krisake. Hai o baro raşai puşlea len:

— ²⁸ Ni phendeam tumenghe ame zuralimasa ta na sikaven ando anav kada-va? Hai dikh, tume pherden o Ierusalimo tumare sikaiimasa hai kamen te ciuden e doş pã amende anda o rat kodol manuşãsko!

²⁹ O Petre hai kolaver apostolea dines anglal:

— Trãbul te aşunas katar o Del, na katar ãl manuş. ³⁰ O Del amare dadengo ãnviosardeas le Isusos, saves tume mudarden les, atãrnãndos les pãk truşul. ³¹ Kadal Isusos, o Del vazdea les opre kã pi ciacii te avel Prinţo hai Mĩntuiitori, ka o Israel te boldel pes ko Del, ka lenghe bezeha te aven iertime. ³² Ame seam martorea kadal bukeango, sa kadea si i o Duho Sfĩnto saves dina les o Del kolenghe kai aşunen lestar.

³³ Kana aşundes kadaia, holeailes hai kamnes te mudaren len. ³⁴ Dar ãk fariseo po anav Gamaliel, ãk sikaiitori le Krisako le Moiseaski, respektime katar saorã manuş, uştilos andã pãrnende ande kris hai mangleas te ãnkalaven len ãk Ńira avri. ³⁵ Pala kodoia phendea lenghe:

— Phralale israelița, len seama mișto so kamen te keren kadal manușânța! ³⁶ Kă na dămult uștilos o Teuda savo phenelas kă ov si dakoniva, hai kidineai-le pala leste kam ștar șăla manuș. Ov sas mudardo, hai sea kola kai sas lesa sas risipime hai ni acilos khanci lendar. ³⁷ Pala leste avilos o Iuda andai Galileea, ando timpo so ăl romaia ghinenas le manușân, hai țindeas but manuș pala peste. Dar sas mudardo, hai sea kai sas lesa sas risipime. ³⁸ Kadea kă akanak phenav tumenghe: beșen dur katar kadal manuș hai muken len ande pacea! Kăci kana o plano kadava hai e buki kadaia si katar ăl manuș, va nimicila pes. ³⁹ Dar kana si katar o Del, ni va daștina te nimicin lan. Na kumva te aresen te mardeon kontra le Devleski!

⁴⁰ On așundes lestar hai dine mui andră le apostolen. Ciutes te aven bicuiime, phende lenghe ta na mai den дума ando anav le Isusosko hai pala kodoia dine lengo drom.

⁴¹ Kadea kă on teleardes anglai kris bukuriasa kă dinea pes lenghe onoarea te aven batjokorime anda o anav le Isusosko. ⁴² Hai, andă fiosavo ghes, ko Templo hai andăl khera le manușanghe, ni oprinas pes te sikaven hai te phenen e vestea e lacii kă o Isus si o Kristos.

Iefta manuș si alome te ajutin le apostolen

6 Andăl ghesa kodola, kana o numărăro le ucenicengo bareolas but, kola save denas дума grecisko rovenas pes kontra kolavrenghe, kai denas дума evreisko, kă lenghe phivleanghe ni de-

las pes andă fiosavo ghes lenghi rig le ajutoreski. ² Atunci ăl deșudui kides saoră ucenicen hai phendes:

— Nai mișto ka ame te mukas o kuvîn-to le Devlesko kaște slujis kăl sini. ³ Anda kodoia, phralale hai pheiale, alon mașkar tumende iefta murș, dine дума dă mișto, pherde Duho Sfînto hai goghi, saven va ciasa len ande slujba kadaia. ⁴ Hai ame va beșasa mai but ande rugăciunea hai ande slujirea le Kuvîntoski.

⁵ Kadal vorbe placuias saoră adunarea. Alosardes le Ștefanos, manuș pherdo pakeamos hai Duho Sfînto, le Filipos, le Prohoros, le Nikanoros, le Timonos, le Parmenasos hai le Nikolaes, ăk manuș andai Antiohia savo nakhlos kăl evreea. ⁶ Kadalen ande len angla ăl apostolea. Păce rughisails, ciutes pe vast pă lende.

⁷ Hai o kuvîn-to le Devlesko răspîndilas pes sa mai but, hai o numărăro le ucenicengo anda o Ierusalimo bareolas but mai but. Kear i but rașaia pakeaies hai așundes katar kadav mesaj.

O Ștefano si akuzome

⁸ O Ștefano sas binekuvintime katar o Del, savo dinea les zuralimos te kerel minuni hai semnea bare ando mașkar le manușango. ⁹ Dar niște manuș andai sinagoga savi buciol e Sinagoga le Hastramenghi andai Robia, le Ciriniaenghi hai le Alexandrienghi, andăk than avre manușânța andai Cilicia hai e Asia, începôsails te han pes le Ștefanosa, ¹⁰ dar ni daștinas te beșen kontra leski, kă o Duho ajutilas les te del дума gogheasa. ¹¹ Kadea kă pokindes cioreal niște manușân te phenen:

phenindos manghe: «Sigo hai kear akanak telear anda o Ierusalimo, kăci ăl manuș katar ni va primina ki mărturia anda mande.» ¹⁹ Hai me phendem: «Raia, on gianen kă me giavas andăl saoră sinagoga kaște phandav len hai maravas kolen kai pakean andă tute. ²⁰ Hai kana sas ciordino o rat le Ștefanosko, keo martori, semas i me othe, semas dă akord hai kear păzisarдем ăl haine kolenghe kai mudarde les.» ²¹ Atunci ov phendea manghe: «Gia, kă va dava tut drom dur, kăl neevreea.»

²² On așunde les gi ke vorba kadaia. Hai atunci începôsails te zbărîn:

— Le pa-i phuv iekhes sar kadava, kă ni meritil te trail!

²³ Zbărînas, ciudenas pa peste pe haine hai ciudenas prafo opre. ²⁴ O kăpitano poruncisardeas te înghearen le Pavelos ande kazarma hai te cercetin les marindos les le biciosa, kaște aflil soste denas mui ăl manuș kadea leski kontra. ²⁵ Ando timpo so phandenas les le haravleanța, o Pavel phendeas le kăpitanoske kai sas păk șăl soldeățea savo beșelas othe:

— Si tumen voia te maren ăk cetățeano romano savo nas krisome?

²⁶ Kana așundeas kadala, o kăpitano ghelos le mai baro kăpitano hai phen-deas leske:

— So keres? Kă o manuș kadava si cetățeano romano.

²⁷ O baro kăpitano ghelos ko Pavelo hai pușlea les:

— Phen manghe, san romano?

Ov phendeas:

— Da.

²⁸ O kăpitano dinea anglai:

— Me pokindem but love kaște primiv kadai cetățenia.

O Pavel phendeas:

— Hai me kadea kerdineaiem.

²⁹ Po than duriles ăl manuș kai trăbunas te cercetin les. Hai o kăpitano, kana aflisardeas kă o Pavel si romano, darailos kă phangleasas les.

O Pavel anglai kris le evrenghe

³⁰ O baro kăpitano kamelas te ganel mișto anda soste si pîrîme o Pavel katar ăl evreea, kadea kă andă koaver ghes putardeas leske phanglimata hai poruncisardeas te kiden pes ăl bare rașaia hai saoră krisitorea. Pala kodoia andeas le Pavelos angla lende.

23 O Pavel dikhleas orta păl krisitorea hai phendeas:

— Phralale, kerdem întotdeauna sea so pakeaiem kă si mișto angla o Del.

² O baro rașai o Anania poruncisar-deas kolenghe kai beșenas pașa o Pavel te den les dab po mui. ³ Atunci o Pavel phendeas le Ananiaske:

— Va marelă tut o Del, zidona văruiime!ⁿ Tu beșes othe te krisos man palai Kris hai poruncis te maren man kontra le Krisaki?

⁴ Kola kai beșenas pașa leste, phendes:

— Jignos le bare rașaies le Devlesko?

⁵ Hai o Pavel phendeas:

ⁿ23:3 Ezekiel 13:10-16

— Gianes grecisko? ³⁸ Atunci san o egipteano savo uştilos kontra amari mai palal hai îngheardeas ande mulani le ştare miien manuş nasul kai mudarenas?

³⁹ O Pavel phendeas:

— Me sem evreeo anda o foro Tars andai Cilicia, cetăţeano ăk forosko mişto pringiando. Rughiv tut, muk man te dav duma le manuşanghe!

⁴⁰ Păce dinea les voia, o Pavel beşlos pāl skări hai kerdeas semno le manuşanghe le vastesa. Kana sea aciles, o Pavel dinea lenghe duma ande cib le evreenghi kadea:

22 — ¹ Romale: phralale hai phure, aşunen akanak, muken man te apariv man!

² Kana aşundes kă del lenghe duma ande cib le evreenghi, kerdes i mai bari liniştea. Atunci ov phendeas:

— ³ Me sem ăk evreeo, kerdo ando foro Tars andai Cilicia, dar barilem kathe kăl pîrne le Gamalioske, ando foro kadava. Sikilem te înkearav saorî Kris amare dadenghi, hai semas kadiki dă pherdo rîvna anda o Del, kadea sar sen i tume aghes. ⁴ Rodem te kerav nasul le manuşanghe kai gianas pă kadav Drom, kear gi kă lengo mudarimos. Astartem i murş hai i giuvlea hai ciutem len ando phandaiimos. ⁵ Kă kerdem kadal bukea, daştil te phenel tumenghe o baro raşai hai saoro kidimos le phurengo. Lilem kear i skrisori lendar karing ăl phral evreea anda o Damasko, kai ghelem te anav phangle kadal manuşan ko Ierusalimo kaşte aven pedepsime.

⁶ Dar ando timpo so giavas hai paşovas katar o Damask, o ghes kăl deşudui andak data andă muro juro strălucisardeas ăk bari lumina anda o ceri. ⁷ Pelem ke phuv hai aşundem ăk vocea kai phenelas manghe: «Saule, Saule, soste rodes te keres manghe numa nasul?» ⁸ Me dinem anglal: «Kon san, Raia?» Hai ov phendeas: «Me sem o Isus anda o Nazareto, saveske rodes te keres numa nasul.» ⁹ Kola kai sas manţa dikhles e lumina dar ni aşundes o glaso kolesko kai dinea manghe duma.

¹⁰ Me phendem: «So te kerav, Raia?» Hai o Rai phendea manghe: «Uşti, gia ando Damask hai othe va phendeola pes tuke sea so sas hotărîme te keres.» ¹¹ Andai kauza le strălucimaski le luminaki, ni mai daştivas te dikhav. Kadea kă kola kai sas manţa lile man vastestar hai kadea areslem ando Damask.

¹² Othe sas ăk manuş Anania, savo tra iilas palai Kris, hai saves saoră evreea anda o Damask denas les duma dă mişto. ¹³ Ov avilos, beşlos paşa mande hai phendea manghe: «Phrala Saule, dikh pale!» Hai me po than dikhlem les. ¹⁴ Ov phendeas: «O Del amare dadengo alosardea tut te pringianes leski voia hai i te dikhes Koles le Ciaces hai te aşunes vorbe anda lesko mui. ¹⁵ Kă va avesa lesko martori anda saoră manuş, phenindos lenghe so dikhlean hai aşundean. ¹⁶ Hai akanak, so mai ajukeares? Uşti, primisar o bolimos hai thov tut bezehăndar, dindos mui lesko anav!»

¹⁷ Păce risailem ando Ierusalimo, ando timpo so rughivas man ando Templo, sas man ăk dikhimos. ¹⁸ Dikhlem le Raies

— Aşundeam les sar phenelas bukea nasul kontra le Moiseaski hai kontra le Devleski.

¹² Kadea aţîtosardes le manuşan, le phuren hai le sikaiitoren le Krisake. Aviles, ciutes o vast pă leste hai înghearde les anglai kris. ¹³ Andines nişte martorea hohamne save phendes:

— O manuş kadava totdeauna del duma kontra le Temploski sfînto hai kontra le Krisaki le Moiseaski. ¹⁴ Kă aşundeam les phenindos kă kadav Isus anda o Nazareto va peravela kadav Templo hai va sikavela le manuşan aver obiceia dă sar kola save dinea len amenghe o Moise.

¹⁵ Sea kai sas ande kris dikhles orta po Ştefano, hai dikhles kă lesko mui dikhelas sar ăk mui îngerosko.

O Ştefano del duma anglai kris

7 Atunci o baro raşai puşleas le Ştefanos:

— Kadea beşen ăl bukea?

² O Ştefano dineas anglal:

— Aşunen man tume, phralale, hai tume, ăl phure! O Del le slavako sikadilos amare dadeske, le Avraamoske, kana sas înkă ande Mesopotamia, anglal gi kai te beşel ando Haran.^j ³ Hai phendea leske: «Înkli anda keo them hai anda ki familia, hai gia ando them kai si te sikavav les tuke!»^k

⁴ Atunci ov înklistos anda o them le kaldeiengo hai beşlos ando Haran. Păce mulos lesko dad, o Del andea les othar

ando them kadava, andă savo tume beşen akanak. ⁵ Ando them kadava ni dinea les khanci te aciol lesko, nici makar ăk palma phuv, dar phendea leske kă va dela les te avel leski phuv, leske hai leske ciavenghe kai avena pala leste, makar kă nas les nici ăk ciavo. ⁶ Hai o Del phendeas kadea: kă leski sãmînţa si te beşel andă avrengo them, hai kodola si te keren len robi hai si te phiradeon nasul lenţa timpo ştare şalengo bărş. ⁷ «Dar kodol neamos saveske kere-na buki va krisiva les me»,^l phendeas o Del. «Pala kodoia va telearena othar hai va slujina manghe ando than kadava.»^m ⁸ O Del kerdeas le Avraamosa ăk phanglimos, semnosa le cinimasko tele. Kadea kă o Avraam, kana kerdeas le Isakos, cindea les tele ando ghes le ohtongo dă kana kerdilos. I o Isak le Iakovos, hai o Iakov amare deşudo phuren ăl anglune.

⁹ Hai amare phurenghe ăl anglune sas lenghe holi po Iosif, hai bikinde les kaşte avel îngheardo ando Egipto. Dar o Del sas lesa ¹⁰ hai hastradea les anda saoră pharimata leske. Dineas les goghi hai ajutisardea les te avel po plako le faronosko, o thagar le Egiptosko. Ov kerdea les baro po Egipto hai pă saoro kherlesko. ¹¹ Avilis ăk bokh andă saoro Egipto hai ando Kanaan, hai ăk baro nasulimos. Amare dada ni daştinas te arakhen khanci hamasko. ¹² O Iakov aşundeas kă ando Egipto sas ghiv, hai dineas drom amare daden. Kadava sas lengo angluno drom othe. ¹³ Hai kana gheles le dongo

^j7:2 Geneza 11:31

^k7:3 Geneza 12:1

^l7:7 Geneza 15:13-14

^m7:7 Exodo 3:12

drom, o Iosif phendeas pe phralenghe kon si. Atunci o faraono aflisardeas andai famelia le Iosifoski. ¹⁴ Pala kodoia o Iosif dineas drom te anel pe dades, le Iakovos, hai saorî famelia leski, ku sea ief-tadeşa hai pangî manuş. ¹⁵ Atunci o Iakov ghelos ando Egipto, othe beşlos gi kana, mulos ov hai amare dada. ¹⁶ Hai lenghe trupuri sas andine ando Sihem. Othe sas ciutine ando than le prahomasko savo kindea les nişte lovenţa o Avraam katar ăl ciave le Emoroske ando Sihem.

¹⁷ Paşolas e vremea kana trăbulas te kerdeol so phendeas o Del le Avraamoske. O numărô amare poporosko ando Egipto barilos but, ¹⁸ gi kana avilos aver thagar ando Egipto, savo ni pringianelas le Iosifos.ⁿ ¹⁹ Kadav thagar kerdeas buki cioriiasa amare neamosa, hai phiradilos nasul amare dadenţa, kerindos len kaşte te muken pe ținorăn te meren. ²⁰ Ando timpo kodova kerdilos o Moise, savo sas but şukar, hai sas bareardo trin cion ando kher pe dadesko. ²¹ Kana o Moise sas muklo te merel, lea les e cei le faraonoski hai bareardea les anda peste sar pe ciaves. ²² O Moise sikilos saorî goghi le egipteanghi, hai sas pherdo zuralimos ande vorba hai ande fapta.

²³ Kana sas les saranda bârş, avilos leske ăk doru ando ilo te gial te ajutil pe phralen, le israeliţen. ²⁴ Dikhleas kă ăk egipteano phiradeol nasul iekhesa anda lende, lileas leski apărarea, kerdea ciacimos le kinuiimeske mudarindos le egipteanos. ²⁵ Ov pakealas kă leske phral

va hakearena kă o Del prin lesko vast va hastravela len, dar on ni hakeardes. ²⁶ Le dongo ghes, o Moise dikhleas kana mardonas dui israeliţea, hai kamnos te împăkil len. Hai phendeas: «Romale, tume sen phral, soste phiradeon nasul iekh avresa?» ²⁷ Dar kova kai phiradolas nasul kolavresa dinea les brînci hai phendea leske: «Kon ciutea tut mai baro hai krisari pă amende? ²⁸ Si tut dă gînd te mudares man i man, sar mudardean arakhi le egipteanos?»^o ²⁹ Kana aşundeas kadaia, o Moise naşlos hai ghelos te beşel ando Madian sar străiino. Othe kerdeas dui ciave.

³⁰ Păce nakhles saranda bârş, kana ov sas ande mulani paşa o plai Sinai, sikadilos leske ăk îngeru ande flakăra ăk stufoşoski savo phabolas. ³¹ O Moise acilo uimime kana dikhleas e buki kadaia. Kana paşilos te dikhel mai mişto, aşundilis e vocea le Raieski: ³² «Me sem o Del ke dadingo, o Del le Avraamosko, le Isakosko hai le Iakovosko.» Atunci o Moise începôsailos te izdral hai ni îndrăznilas te dikhel. ³³ Hai o Rai phendea leske: «Înkalk ke sandale andal pîrne, kă o than kai beşes si phuv sfînto. ³⁴ Vardisardem hai dikhlem kabor dă but suferil muro poporo ando Egipto, aşundem lenghe vakimata hai dinem man tele kaşte hastravav len. Akanak dikh, dav tut drom ando Egipto!»^p

³⁵ Kadal Moises, savestar ciudineailos on kana phendes: «Kon ciutea tut mai baro hai krisari», kadales dinea les drom o Del prin o îngeru savo sikadilos an-

ⁿ7:18 Exodo 1:7-8   ^o7:28 Exodo 2:14

^p7:34 Exodo 3:2-10

ciaven tele hai ta na mai train pala ăl obiceia. ²² So si kerimasko? Ăl manuş sigur si te aşunen kă avilean. ²³ Kadea kă ker so phenas tuke! Si amen kathe ştar murş save kerdes ăk phanglimos.^l ²⁴ Le len tusa, ujosao andăk than lenţa hai pokin anda lende, ka on te daştin te randen peo şăro! Hai kadea va gianena sea kă nai khanci ciacimos anda so phendineailos anda tute, hai kă i tu înceares e Kris. ²⁵ Hai anda ăl neevreea kai pakeaies, ame hotărîsardeam hai ramosardeam lenghe ta na han o hamos jertfime le idolenghe, ta na han rat sau animalea kai sas kidine koratar hai te ferin pes katar e kurvia.^m

²⁶ Kadea kă andă koaver ghes o Pavel lileas le manuşan kodolen hai ujosailos lenţa. Pala kodoia ghelos ko Templo kaşte phenel o timpo kana phandadeon ăl ghesa le ujomaske hai kana va andola e jertfa anda fiosavo anda lende.

Ăl duşmaia le Paveloske încerkon te mudaren les

²⁷ Kana sas pă terminimaste ăl ieffa ghes, nişte evreea andai Asia, dikhindos les ando Templo, aţţosardes le manuşan save sas kidine hai ciute o vast pă leste. ²⁸ Începosailos te den mui:

— Rom israeliţea, ajutin amen! Kada va si o manuş kai sikavel saoră manuşan pă saoră thana bukea save si kontra amare poporoski, kontra le Krisaki hai kontra kadal Temploski. Ba kearandineas pesa ando Templo nişte greci hai mahrisardeas kadav than sfînto.

^l21:23 Numerea 6   ^m21:25 Fapte 15:23-29

²⁹ (Anda kodoia kă dikhlesas mai anglal le Trofimos, ăk manuş anda o Efes, le Pavelosa ando foro hai pakeanas kă ov andineas les ando Templo.)

³⁰ Saoro foro agiteailos hai kidineailos ăl manuş anda saoră riga. Astardeas le Pavelos hai tîrîsarde les avri anda o Templo hai po than ăl udara sas phandade. ³¹ Ando timpo so ăl manuş încerkonas te mudaren le Pavelos, ghelis e vestea ko kăpitano le batalionosko kă saoro Ierusalimo tulburisailos. ³² Po than o baro kăpitano lileas pesa soldaţea hai kăpitaia kai si păk şăl soldaţea hai naşlos tele lende. Kana dikhle le kăpitanos hai le soldaţen, ăl evreea ni mai mardes le Pavelos. ³³ Atunci o kăpitano paşilos, astardea les hai poruncisardeas te phanden les duie lanţurenţa. Hai puşleas les kon si hai so kerdeas. ³⁴ Uni andal manuş kai sas kidine denas mui daicii, aver manuş aver daicii. Anda kodoia kă o kăpitano ni daştisailos te hakearel o ciacimos andai kauza le tulburearaki, dineas ordino ka o Pavel te avel îngheardo ande kazarma. ³⁵ Kana areslos păl skări, ăl soldaţea trăbuiisardes te kîrîn le Pavelos, kăci ăl manuş kamenas te phaghen les. ³⁶ Ăl manuş kai sas kidine înceardonas pala leste hai denas mui:

— Mudaren les!

³⁷ Kana sas gata te înghearen les ande kazarma, o Pavel phendeas le kăpitanoske:

— Daştiv te phenav tuke daicii?

O kăpitano phendeas:

tara. ²Othe arakhleam ăk korabiia savi telearelas karing e Feniciia, uştileam andă late hai teleardeam. ³Dikhleam dural o Cipro, mukleam les ke stîngo, hai dikhleam amare dromestar karing e Siria. Aresleam ando foro Tir, kai trăbulas te deskărkil pes e korabiia. ⁴Hai othe arakhleam le ucenicen hai acileam ief-ta ghes lenţa. Kadala prin o Duho phenenas le Paveloske ta na gial ko Ierusalimo. ⁵Kana avilos o timpo, teleardeam hai dikhleam amare dromestar. Hai on sea, ku giuvlea ku ciave, nakhade amen gi avri anda o foro. Ku sea dineam kocia othe p-e plaja hai rughisailleam. ⁶Pala kodoia lileam amenghe vast iekh avrestar, ame uştileam ande korabiia, hai on risailes khere.

⁷Ame gheleam mai dur anda o Tir hai aresleam ke Ptolemaida. Salutisardeam le phralen hai beşleam ăk ghes lende. ⁸Andă koaver ghes teleardeam hai aresleam ke Cezareea. Othe gheleam khere ko Filip o evanghelisto. Ov sas iekh anda kola ăl iefta^k hai beşleam leste. ⁹Hai kodoles sas les ştar ceia barea save prorocinas.

¹⁰Păce beşleam othe mai but ghes, avilos anda e Iudeea ăk proroko po anav Agab. ¹¹Avilos amende, lileas e haravli le Paveloski, phanglea pes kăl pîrne hai kăl vast hai phendeas:

— Kadea phenel o Duho Sfînto: Le manuşăs kaski si e haravli kadaia, kadea va phandela les ăl evreea ando Ierusalimo hai va dena les andăl vast le neevreenghe.

¹²Kana aşundeam kadal bukea, i ame hai i kodola othar rughisardeam le Pavelos ta na gial ko Ierusalimo. ¹³Atunci o Pavel dineas anglal:

— So keren da roven kadea hai cinen muro ilo? Me sem gata na numai te avav phanglo, dar i kear te merav ando Ierusalimo anda o anav le Raiesko o Isus.

¹⁴Kana dikhleam kă ni daştis te konvingis les, acileam hai phendeam:

— Te kerdeol so kamel o Rai!

¹⁵Păce nakhles ăl ghesa kodola, pregătisailleam hai teleardeam ko Ierusalimo. ¹⁶Gheles amenţa i nişte ucenicea andai Cezareea hai înghearde amen te beşas kă iekh po anav Manason anda o Cipro, kadava sas maşkar ăl anglune ucenici.

O Pavel ando Ierusalimo

¹⁷Kana aresleam ko Ierusalimo, ăl phral primisarde amen bukuriasa. ¹⁸Andă koaver ghes o Pavelo ghelos amenţa ko Iakov, hai saoră prezbiterea sas othe. ¹⁹Păce dinea len ghes lacio, phendea lenghe pă rînd saoră bukea so kerdeas o Del ando maşkar le neevreengo prin leski buki.

²⁰Kana aşundes kadal bukea, slavisar-des le Devles. Pala kodoia phende leske:

— Ita, phrala, kabor mii evreea pakeaies, hai sea pakean iagasa kă trăbul te înkeares e Kris le Moiseaski. ²¹Dar phendineailos lenghe anda tute kă sikaves saoră evreen kai train maşkar ăl neevreea te muken e Kris le Moiseaski, hai i kă phenes lenghe ta na cinen pe

do stufiş, te avel baro hai te hastravel len. ³⁶Kadava înkaladea len kerindos minuni hai semnea ando Egipto, ke Marea e Loli hai ande mulani saranda bărş. ³⁷Kadava si o Moise savo phendeas le israeliţenghe: «O Del va dela tumen ăk profeto sar mande anda o maşkar tumare phralengo.»^q ³⁸Kadava si kodova savo sas ando maşkar le manuşăngo kidime ande mulani le îngerosa savo dinea leske дума po plai Sinai, hai amare dadenţa. Ov primisardeas kuvintea kai den viaţa, kaşte del len amenghe. ³⁹Dar amare dada ni kamnes te aşunen les, dine brînci rigate le Moiseas, hai andă peo ilo risailes ando Egipto. ⁴⁰Phendes le Aronoske: «Ker amenghe nişte devla kaşte gian angla amende, kă o manuş kadava, o Moisea, savo înkaladea amen anda o Egipto, ni gianas so kerdilos lesa.»^r ⁴¹Hai, andăl ghesa kodola kerdes ăk viţelo, andines jertfe le idoloske hai bukurisailles katar ăl bukea pe vastenghe. ⁴²Atunci o Del durilos lendar hai muklea len te bangheon angla o kham, o cionot hai ăl steale, sar si ramome ando lil le proorocengo:

«Kher le Israelosko, anden manghe daruri hamaske hai jertfe timpo saranda bărş ande mulani? Na.

⁴³Phiraden o korto le Molohosko hai e steaua tumare zeoski Remfan! Kadala si ăl kipuri save kerden len kaşte înkinon tumen lenghe! Kodolaske va ciudava tumen katar,»^s

înkealtar o Babilono!

⁴⁴O korto le mărturiako sas amare dadenţa ande mulani. Sas kerdo kadea sar poruncisardeas kova savo phendeas le Moiseaske te kerel les, pala o kipo savo dikhleasas les. ⁴⁵Hai amare dada primisarde les hai ande les pesa le Iosuasa, kana liles o them katar ăl neevreea saven o Del naşadea len angla amare dada. O korto acilos gi andăl ghesa le Davidoske, ⁴⁶hai ov sas po plako le Devlesko. Mangleas te vazdel ăk templo anda o Del le Iakovosko, ⁴⁷dar o Solomon sas kodova kai vazdea leske ăk kher.

⁴⁸Dar o Mai Baro Del ni beşel andă kherende kerde vastendar, sar phenel o prooroko:

⁴⁹«O ceri si muro skauno le thagarimasko

hai e phuv si kai hodiniv mîră pîrne. So felo kheresko va zidona manghe, phenel o Rai, sau savo va avela muro than le hodinimasko?

⁵⁰Ni kerdeas muro vast saoră bukea kadala?»^t

⁵¹Dă tot sen şărale! Tumaro ilo hai tumare kan nai len khanci le phanglimasa le Devlesko! Tume totdeauna sen kontra le Duhoski Sfînto. Sar kerdes tumare dada, kadea keren i tume. ⁵²Saves andal proorocea ni kerde les te suferil tumare dada? Mudardes kolen kai phenenas mai anglal o avimos le Ciacesko, saves tume na dămuilt bikinden les hai mudarden les, ⁵³tume, save primisarden e Kris

^k21:8 Fapte 6:1-6

^q7:37 Deuteronomo 18:15   ^r7:40 Exodo 32:1-23   ^s7:43 Amos 5:25-27
^t7:50 Isaia 66:1-2

savi sas tumenghe andini katar ăl înge-re, dar ni aşunden latar!

O Ştefan si mudardo

⁵⁴ Kana ăl bare le evreenghe aşundes ka-dala, klokotinas holinatar andă pe ile hai skrîşninas andal dand kontra leski.

⁵⁵ Dar o Ştefano, pherdo Duho Sfînto, vardisardeas karing o ceri hai dikhleas e slava le Devleski hai le Isusos beşîndos andă pîrnende ke ciacii le Devleski ⁵⁶ hai phendeas:

— Ita, dikhav o ceri putardo hai le Ciaves le Manuşăsko beşîndos andă pîrnende ke ciacii le Devleski.

⁵⁷ On începosailles te zbărîn, ciute peske ăl vast kâl kan hai ku sea mukle pes andă leste. ⁵⁸ Înkalade les avri anda o foro hai ciudenas le barânţa andă leste. Ăl manuş kai sas martorea kontra le Ştefanoski mukles pe mantale kâl pîrne ăk târneske po anav Saul. ⁵⁹ Hai ciudenas barânţa ando Ştefano, hai ov rughilas pes:

— Raia Isuse, primisar muro sufleto!

⁶⁰ Pala kodoia pelos andă kociande hai dinea mui glasosa zuralo:

— Raia, na înkear lenghe seama o bezeh kadava!

Hai păce phendeas kadal vorbe, o Ştefano mulos.

8 O Saul kamnos i ov ka o Ştefano te avel mudardo.

Ando ghes kodova începosailis ăk bari prigonirea kontra le khanghereaki anda o Ierusalimo. Hai sea pharadiles andă ăl ţinuturi le Iudeiako hai le Samariiako, afer andal apostolea. ² Nişte manuş save iubisardes le Devles prahosar-

des le Ştefanos hai ruies but pala leste. ³ Dar o Saul începosardeas te distrugil e khangheri. Gialas andak kher andă aver kher, tîrîlas avri kabor le murşân hai i le giuvlean, hai ciudelas len ando phandaiimos.

O Filip del дума anda o Isus ande Samaria

⁴ Atuncia kola save sas pharade gianas andak than andă aver than phenindos le manuşanghe e vestea e licii, o kuvînto.

⁵ O Filip ghelos andăk foro ande Samaria hai delas дума le manuşanghe anda o Kristos. ⁶ Ăl manuş kai sas kidine lenas seama ăk gîndosa ăl bukea phende lestar kana aşundes les hai dikhles ăl semnea save kerelas len. ⁷ Kăci anda but manuş andă save sas duhuri nasul, on înklistes zbărîndos zurales, hai but paralizime hai banghe sas sastearde. ⁸ Hai ăk bari bukuria sas ando foro kodova.

O Simon o vrăjitori

⁹ Sas ăk manuş po anav Simon ando foro kodova, savo mai anglal kerelas vrăji. Uimilas le manuşân andai Samaria hai phenelas kă si dakoniva baro. ¹⁰ Saoră manuş katar o ţîino gi ko baro lenas seama so ov phenelas hai phenenas:

— Kadav manuş si o zuralimos le Devlesko, o zuralimos savo buciol «Baro»!

¹¹ Lenas seama so ov phenelas, kă but timpo uimisardeasas len pe vrăjitorii-enţa. ¹² Dar kana pakeaies le Filipos savo delas дума andai vestea e licii anda o Thagarimos le Devlesko hai anda o anav le Isusosko Kristos, sas bolde i murş hai i giuvlea. ¹³ Kear o Simon pakeaias hai

— Tume gianen sar phiradilem tumenţa saoro timpo anda o angluno ghesdă kana ciutem o pîrno p-e phuv le ţinutosko le Asiako. ¹⁹ Slujisardem le Raieske kerindos man mai ţîino hai apseanţa, hai semas încerkome katar ăl planuri le evreenghe kaşte keren manghe nasul. ²⁰ Gianen kă ni garadem khanci kai sas anda tumaro miştimos, hai phendem tumenghe. Hai sar sikadem tumen angla ăl manuş hai andă tumare khera. ²¹ Phendem o ciacimos le evreenghe hai i le grecenghe, kaşte bolden pes katar o bezeh ko Del hai te pakean andă amaro Rai o Isus.

²² Hai akanak ita kă forţome katar o Duho giav ko Ierusalimo bi te gianav so va kerdeola pes manghe othe. ²³ Dar gianav kă andă fiosavo foro o Duho Sfînto phenel manghe o ciacimos: kă ajukearen man lanţuri hai pharimata. ²⁴ Dar me ni ciav nici ăk preţo pă mîrî viaţa, sar kana avela manghe kuci, kaşte daştiv te termeniv muro phirimos hai e buki savi primisardem lan katar o Rai o Isus - te phenav o ciacimos andai vestea e licii anda o miştimos le Devlesko.

²⁵ Hai akanak ita, gianav kă ni va mai dikhena muro mui nici iekh anda tumende katar nakhlem kana dinem дума saorănghe anda o thagarimos le Devlesko. ²⁶ Anda kodoia phenav tumenghe o ciacimos aghes: man nai man nici ăk doş kana dă iekh anda tumende hasaol. ²⁷ Kă ni dinem parpale ta na phenav tumenghe sea so kamel o Del. ²⁸ Len seama tumende hai kă saorî turma pă savi o Duho Sfînto ciutea tumen bare! Te aven ăl pastorea le khanghe-

reaki le Raieski, savea kindea lan prin o rat pe Ciavesko! ²⁹ Gianav mişto kă pala muro telearimos va avena maşkar tumende ruva sâlbatică hai va încerkona te distrugin e turma. ³⁰ Kear anda tumaro maşkar va uştena manuş save va sikavena bukea ohamne kaşte fîrden le uce-nicen pala peste. ³¹ Kadea kă len seama hai anen tumenghe goghi, kă timpo trine bârşengo ghes hai reat ni oprisailem ta na îndemnov apseanţa fiosaves.

³² Akanak dav tumen ande grija le Devleski hai le kuvîntoski savo del дума anda lesko miştimos, savo daştil te kerel tumen zurale hai te del tumen moştenirea saoră sfîntenţa. ³³ Ni kannem nici o rupo, nici o sumnakai, nici ăl ţoale dakhanikaske. ³⁴ Tume gianen kă kerdem buki mîră vastenţa andal bukea anda save sas man nevoia hai i kolen kai sas manţa. ³⁵ Andă sea sikadem tumen kă kerindos kadea buki phari trăbul te ajutin kolen kai nai len, anindos tumenghe goghi kâl vorbe le Raieske le Isusoske, save kear ov phendeas: «Sen mai bahtale kana den, dă sar kana primin.»

³⁶ Păce phendea kadala o Pavel, dinea kocia hai rughisailos saorenţa. ³⁷ Ku sea ruies but, liles ande angali le Pavelos hai ciumide les. ³⁸ So dukhadea len mai but sas e vorba savi phendeasas lan lenghe ov, kă nai te mai dikhlen les. Pala kodoia înghearde les gi ke korabiia.

O Pavel gial ko Ierusalimo

21 Păce fîrdinealeam anda lenghe vast, uştileam ande korabiia hai gheleam orta ko Kos. Andă le duiengo ghes gheleam ko Rodos hai othar ke Pa-

nicen hai zurardea len, lilea peske vast lendar hai teleardeas te gial ande Macedonia. ² Nakhlos anda o ținuto kodo-va hai phendeas but bukea kaște zurarel le phralen. Pala kodoia ghelos ande Greciia. ³ Othe beșlos trin cion. Kana sas gata te telearel le korabiiasa ande Siria, niște evreea kerdes plano kaște kerel leske nasul. Kadea kă hotărîsardeas te ril pes prin e Macedonia. ⁴ Le Pavelosa sas o Sopater, o ciavo le Pirosko andai Bereea, o Aristarh hai o Sekund anda o Tesalonik, o Gaiu andai Derbea, o Timotei, hai anda o ținuto le Asiako o Tihik hai o Trofim. ⁵ Kadala gheles angle hai ajukearde amen ke Troa. ⁶ Pala ăl ghesa bare le Azimenghe, teleardeam le korabiiasa anda o Filipi hai pala pangî ghes aresleam lende ande Troa. Othe beșleam iefta ghes.

O Eutih pelos tele katar le duiengo etajo

⁷ Ando ghes pala o Sabato seamas kidine andăk than kaște phagas o marno. ^{*1} O Pavel, pentrukă sas te telearel andă le duiengo ghes, delas дума but timpo, gi ke epaș le reakeaki. ⁸ Ande odaia opral kai seamas kidine sas but felinarea. ⁹ Hai ăk tărno po anav Eutih, savo beșelas po geamo, mai kă sutosas ando timpo so Pavel sa delas дума. Kana ciaces sutos, pelos tele katar le duiengo etajo. Kana ăl manuș gheles leste, arakhle les mulo.

*20:7 kaște phagas o marno Dastil pes te avel e Cina le Raieski sau ăk sinia obisnuiime.

i20:7 Luka 9:16 Luka 22:19 Luka 24:30 **j20:16** Fapte 2:1

¹⁰ O Pavel dinea pes tele, banghilos pă leste, lilea les ande angali hai phendeas:
— Na daran, kă trail.

¹¹ Pala kadaia o Pavel uștilos ko etajo, phagleas o marno hai haleas. Hai mai dineas дума le manușănța but timpo, gi kana parnilos. Pala kodoia teleardeas. ¹² O tărno sas îngheardo khere giuvindo, hai but bukurisailles.

O Pavel ando Milet

¹³ Gheleam ke korabiia mai anglal hai terleardeam ko Asos, katar trăbulas te las le Pavelos. Kăci ov phendea amen-ge te keras kadea, kă kamnos te kerel o drom telal. ¹⁴ Kana maladilos amența ando Asos, lileam les ande korabiia hai gheleam ko Mitilene. ¹⁵ Othar gheleam p-e marea hai andă le duiengo ghes aresleam angla e insula Kios. Andă koaver ghes gheleam gi ko Samos hai pala înkă ăk ghes aresleam ando Milet. ¹⁶ O Pavel hotărîsailosas te nakhel pașa o Efes, kăci ni kamelas te beșel prea but ande Asia, kă grăbilas pes, kana daștilas pes, te arasel ando Ierusalimo ando ghes le Peiindango.]

O Pavel lel peske vast lacio katar ăl prezbiteria anda o Efes

¹⁷ Anda o Milet o Pavel dineas drom ko Efes hai dineas mui le prezbiteren le khanghereake. ¹⁸ Kana aviles leste, phendea lenghe:

păce sas boldo, gialas pala o Filip hai sas uimime dikhindos ăl semnea hai ăl minuni bare kai kerdonas.

¹⁴ Kana ăl apostolea, save sas ando Ierusalimo, așundes kă ăl manuș andai Samaria primisardes o kuvînto le Devlesko, dines drom lende le Petres hai le Ioanos. ¹⁵ Kana on aresles, rughisailles lende te primin o Duho Sfînto. ¹⁶ Kă o Duho Sfînto ni mukleasas pes pă nici iekh anda lende, numa kă on sas bolde ando anav le Raiesko le Isusosko. ¹⁷ Atunci o Petre hai o Ioan ciutes ăl vast pă lende hai on primisardes o Duho Sfînto.

¹⁸ Kana o Simon dikhleas kă o Duho si dino ciutindos ăl apostolea ăl vast pă manuș, kamnos te del len love ¹⁹ hai phendeas:

— Den man i man kadav zuralimos, ka, atunci kana ciava mîră vast pă dakhani-kaste, te primil o Duho Sfînto.

²⁰ Dar o Petre phendeas:

— Tu hai ke love te aresen ando iado anda kodoia kă pakeaian kă o daro le Devlesko daștis te kines les lovența! ²¹ Tut nai tut nici ăk rig hai drepto andă kadai buki, kăci keo ilo nai ujo angla o Del. ²² Kadea kă muk tut katar kadav nasulimos kiro hai rughisao ko Rai kaște iertil pes, kana daștil pes, o gîndo ke ilesko. ²³ Kă dikhav kă san pherdo ferea kerki hai san andăl lanțuri le bukeanghe nasul kai kerdean len.

²⁴ O Simon dineas anglal:

— Rughin tumen tume anda mande le Raieske kaște na kerdeol manghe khanci anda so phenden!

u8:27 Deuteronomo 23:1; Isaia 56:3-8

²⁵ Hai păce sikades o ciacimos hai vestisardes o kuvînto le Raiesko, o Petre hai o Ioan risailles ando Ierusalimo, phendindos e vestea e lacii andă but gava le samariteaenghe.

O Filip hai o etiopiano

²⁶ Ăk îngero le Raiesko phendeas le Filiposke:

— Uști hai gia karing o sudo, po drom o mulano kai gial katar o Ierusalimo karing e Gaza!

²⁷ O Filip uștilos hai teleardeas. Po drom dikhleas ăk manuș andai Etiopia, ăk fameno. ¹ Ov sas ăk manuș baro ande slujba le Kandaceaki, e thagarni le Etiopiaki, sas les grija katar saoro bravalmos lako. Kadav manuș sas ko Ierusalimo kaște înkînol pes. ²⁸ Akanak rilas pes khere, beșelas andă peo urdon hai cetilas anda o lil le proorokosko Isaia. ²⁹ O Duho phendeas le Filiposke:

— Gia hai pașo katar o urdon kadava!

³⁰ O Filip nașlos, pașilos hai așundeas sar cetilas anda o prooroko Isaia. Pușlea les:

— Hakeares so cetis?

³¹ Ov phendeas:

— Sar daștiv, kana koniva ni sikavel man?

Hai rughisardeas le Filipos te uștel ando urdon hai te beșel pașa leste. ³² O than andai Skriptura savo cetilas les sas kava:

„Sar ăk brakhi,
sas îngheardo ko cinimos.

Hai sar o mielo
ni bașăl kana si tunzime,
sa kadea nici ov ni putardeas o mui.
³³ Kerde lesa sar ăk manușăsa
khancesko,
ni dinea pes leske o ciacimos.

Sas les ciave
anda save te den pes дума?
Ni, kă leski viața sas lili pai phuv.”

³⁴ O fameno phendeas le Filiposke:
— Rughiv tut, anda kaste phenel o
prooroko kadaia? Anda peste sau anda
aver dakanikaste?

³⁵ Atunci o Filip începosailos katar e
Skriptura kadaia hai phendea leske e
vestea e lacii anda o Isus. ³⁶ Po drom di-
nes pak pai. Hai o fameno phendeas:

— Ita, pai! So daștil te opril man te
avav boldo?

³⁸ Poruncisardeas te opril o urdon, ăl
dui mukle pes tele ando pai, o Filip hai o
fameno, hai ov boldea les. ³⁹ Kana înklis-
tes anda o pai, o Duho le Raiesko lileas le
Filipos othar hai o fameno ni mai dikh-
lea les, hai dikhleas pe dromestar, pher-
do bukuria. ⁴⁰ O Filip aflilas pes ando fo-
ro Azot. Hai delas дума andai vestea e
lacii andă fiosavo foro katar nakhelas, gi
kana areslos ando foro Cezareea.

O Saul pakeal ando Isus

9 O Saul sa încerkolas te daravel hai
te mudarel le ucenicen le Raieske.
Ghelos ko baro rașai ² hai manglea les-
ke skrisori karing ăl sinagogi anda o foro
Damask, hai kana arakhela manușăni le
Dromeske (save pakean ando Isus), ka-
bor murș hai kabor giuvlea, te anel len
phangle ko Ierusalimo. ³ Po drom so pa-

șolas katar o Damask, andak data ăk lu-
mina anda o ceri strălucisardeas andă
lesko juro. ⁴ Pelos p-e phuv hai așundeas
ăk glaso kai phenelas leske:

— Saule, Saule! Soste rodes te keres
manghe numa nasul?

⁵ O Saul phendeas:

— Kon san tu, raia?

E vocea dineas anglal:

— Me sem o Isus saveske rodes te ke-
res manghe numa nasul. ⁶ Dar akanak
uști hai gia ando foro, hai va phendola
pes tuke so trăbul te keres!

⁷ Ăl manuș save sas le Saulosa beșles
othe dar ni phendes khanci. Așunenias o
glaso, dar ni dikhenas khanikas. ⁸ O Saul
uștilos pai phuv hai kana putardeas ăl
iakha ni mai dikhleas khanci. Kadea kă
lile les vastestar hai înghearde les an-
do Damask. ⁹ Hai timpo trine ghesengo
ni dikhleas, ni haleas hai nici ni pileas
khanci.

¹⁰ Ando Damask sas ăk uceniko po
anav Anania. O Rai andăk dikhimos
phendea leske:

— Anania!

Hai ov phendeas:

— Kate sem, Raia!

¹¹ Hai o Rai phendea leske:

— Uști hai gia p-e ulița savi buciol Or-
ta, hai rode ando kher le Iudasko ăk ma-
nușăni le anavesa Saul anda o Tars. Kă ita
kă ov rughil pes akanak ¹² hai dikhleas
andăk dikhimos ăk manușăni po anav
Anania, kai intril leste hai ciul pe vast pă
leste pale te dikhel.

¹³ O Anania dineas anglal:

— Raia, așundem bute manușăni din-
dos дума anda o manuș kadava, kabor

²⁴ Sas ăk manuș kai kerelas buki le rupo-
sa, po anav Dimitrie, kerelas anda o ru-
po țină templea le zeeița Artemis hai
prin kadaia anelas le meseriașenghe na
țină love. ²⁵ Kidindos kadalen hai kolen
kai kerenas buki sar lenghi, phendeas:

— Romale, gianen kă amaro bravalim-
mos avel andai buki kadaia. ²⁶ Dikhen
hai așunen kă kadav Pavel, na numa
ando Efes, dar kam andă saoro ținuto
le Asiako, konvingisardeas hai thar-
deas buten, phenindos kă ăl bukea kerde
katar ăl vast le manușănghe nai devla.
²⁷ Daștil pes te avel daiicii nasul: na nu-
ma amari buki te aresel ta na mai avel
dikhli, dar i o templo le bare zeeițako Ar-
temis ta na mai avel khanci andal ma-
nuș. Hai lako barimos savi si cinstime
andă saorî Asia hai andă saorî lumea si
te hasaol.

²⁸ Kana așundes kadala, pherdiles holi
hai dines mui:

— Bari si e Artemis, e zeeița le
efeseienghi!

²⁹ Saoro foro tulburisailos hai sea nă-
vălisardes ando teatro hai astardes le
Gaiusos hai le Aristarhos, dui macedo-
niaea, save phirenas le Pavelosa. ³⁰ O Pa-
vel kamnos te gial te del дума le ma-
nușănița, dar ăl ucenicea ni mukle les.
³¹ Kear ăl mai bare anda o ținuto le Asia-
ko, save sas amal le Pavelosa, dine drom
leste te rughin les ta na gial ko teatro.

³² Aver denas mui iekh, aver denas
mui aver, kă ando kidimos le manu-
șănghe sas ăk dilimos hai ăl mai but
nici ni gianenas soste kidineailas. ³³ Ăl
evreea dine les brînci le Alexandros an-
gle, hai trin ștar andal manuș kai sas ki-

dine dine mui so on gîndinas kă trăbul te
phenel ov. Atunci o Alexandro kerdeas
semno le vastesa hai kamnos te apăril
pes angla ăl manuș. ³⁴ Dar kana dine pi
seama kă si evreeo, sea dine mui andăk
glaso timpo kam dui ceasuri:

— Bari si e Artemis, e zeeița le
efeseienghi!

³⁵ Ăk mai sikado le forosko linișțisar-
deas le manușăni hai phendeas:

— Romale anda o Efes, savo si kodo-
va kai ni gianel kă o foro le efeseiengo
si o than kai dikhel katar o templo le
bareako Artemis hai kai lako kipo pelo
anda o ceri. ³⁶ Kodolaske konik ni daști-
las te phenel kă nai kadea e buki kadaia,
kadea kă trăbul te liniștin tumen hai ta
na keren khanci bi gogheako. ³⁷ Kă an-
dinen kadal manușăni, kai ni jefuiisardes
nici o templo nici ni phendes daiicii na-
sul anda amari zeeița. ³⁸ Kadea kă kana
o Dimitrie hai ăl meseriașea kai si lesa
kamen te roven pes kontra dakanikas-
ki, e kris si putardi hai si krisitorea: te
roven pes iekh pă aver. ³⁹ Dar kana ka-
men aver daiicii, daștis te das дума an-
da kadaia ando kidimos obișnuime le
forosko. ⁴⁰ Dar akanak ăl romaia daștin
te phenen kă ușteas lenghi kontra andai
kauza le gheseski dă aghes, kă nai amen
nici ăk motivo te dastis te sikavas len-
ghe anda soste si kadai tulburarea.

⁴¹ Pala kadal vorbe dineas o drom le
manușănghe.

O Pavel gial ande Macedonia hai ande Greciia

20 Pala so termenisailis e tulbura-
rea, o Pavel dineas mui le uce-

sailles te den дума andăl ciba hai te pro-rocin. ⁷ Ku sea sas kam deşudui murş.

⁸ Hai ov gialas ke sinagoga, hai tim-po trine cionengo dineas дума bi darako. Beşelas de vorbă lenţa hai rodelas te anel len peste sikaindos lenghe sar si o thagarimos le Devlesko. ⁹ Dar aver anda lende kerdiles şărale, ni kamnes te pakean hai denas дума dă nasul o Drom le Raiesko angla ăl manuş, kadea kă ov telear dos lendar hai lileas pesa le ucenicen hai sikadea len andă fiosavo ghes ke şkoala iekheski kai buciolas Tiranos. ¹⁰ Kadea sas timpo duie băşengo, kadea kă sea kai beşenas ando ţinuto le Asia-ko*, kabor evreea hai kabor i greci, aşundes o kuvînto le Raiesko.

Ăl ciave le Scevaske

¹¹ O Del kerelas minuni prin ăl vast le Paveloske kai ni mai dikhineailesas, ¹² gi othe kă pâl nasfale ciunas pes basmale hai şorţuri kai sas makle katar lesko trupo, hai kadala sas sastearde, hai ăl duhuri ăl nasul înklenas anda lende.

¹³ Dar nişte evreea save gianas andak than andă aver than te înkalaven le benghen andal manuş, incerkosardes te den mui o anav le Raiesko o Isus pă kola saven sas len duhuri nasul, phenindos:

— Porunciv tumenghe ando anav le Isusosko anda savo del дума saorănghe o Pavel, te înklen avri!

¹⁴ Sas iefta ciave le Scevaske, ăk baro raşai evreeo, save kerenas e buki kadaia.

¹⁵ O duho nasul dinea len anglal:

— Le Isusos pringianav les hai le Pavelos gianav les, dar tume kon sen?

¹⁶ Hai o manuş andă savo sas o duho nasul, huklos pă lende, hai kă sas mai zuralo lendar, mardeas saorăn kadiki dă nasul kă naşles nanghe hai rănime anda o kher kodova.

¹⁷ E buki kadaia sas pringiandi katar saoră evreea hai katar saoră greci save beşenas ando Efes, hai saorăn lilea len dar, hai o anav le Raiesko Isus sas slăvime. ¹⁸ But anda kola kai pakeaiesas aviles hai phenenas klaro hai bi darako sar traiisailles mai anglal. ¹⁹ Maşkar lende sas but vrăjitorea hai andines pe lila hai phabarenas len angla sea. Kana kerdes sokoteala kabor love kerenas kadal lila, arenenas peinda mii ruposke. ²⁰ Hai anda felo kodova o kuvînto le Raiesko sa bareolas hai but zuraolas.

O Pavel kamel te gial ko Ierusalimo

²¹ Pala kadal bukea o Pavel ciutea peske ando gîndo te nakhel andai Macedonia hai andai Ahaia hai te gial ko Ierusalimo. Phendeas:

— Păce va giava othe trăbul te dikhav i e Roma.

²² Dineas drom ande Macedonia dui anda pe ajutoarea, le Timoteies hai le Erastos, dar ov mai acilos ăk timpo ande Asia.

Nekazuri ando Efes

²³ Ando timpo kodova kerdilis ăk bari tulburarea anda o Drom le Raiesko.

nasul kerdeas ke sfinţenghe ando Ierusalimo. ¹⁴ Hai i kathe si les zuralimos katar ăl bare raşaia kaşte phandel saorăn kai den mui keo anav te ajutis len.

¹⁵ Dar o Rai phendea leske:

— Gia, kă ov si ăk vaso saves alosardem les kaşte înghearel muro anav anglal poporea hai anglal thagara, hai i anglal israeliţea. ¹⁶ Me va sikavava leske sea so trăbul te suferil anda muro anav.

¹⁷ O Anania teleardeas, intrisailos ando kher kodova, ciuteas pe vast pă leste hai phendeas:

— Phrala Saul, o Rai dinea man drom, o Isus, savo sikadilos tuke po drom pă savo avesas. Ov dinea man drom pale te dikhes hai te aves pherdo katar o Duho Sfînto.

¹⁸ Po than peles pa leske iakha ăk felo solzengo hai daştisailos pale te dikhel. Pala kodoia uştîlos hai sas boldo. ¹⁹ Păce haleas daiicii, pale astardeas zuralimos.

O Saul începul te del дума anda o Isus

O Saul acilos trin ştar ghes le ucenicenţa ando Damask. ²⁰ Hai imedime începôsailos te vestil le Isusos andăl sinagogi, kă ov si o Ciavo le Devlesko. ²¹ Sea kola kai aşunenias les mirinas pes hai phenenas:

— Nai ov kodova savo kerelas prăpădo ando Ierusalimo maşkar kola save denas mui kadav anav te ajutil len? Hai ni avilos ov kathe kaşte înghearel len phangle angla ăl bare raşaia?

²² Dar o Saul delas дума sa mai bute zuralimasa hai kerdea len ta na mai gi-

nen pestar le evreen save beşenas ando Damask, sikaiindos kă o Isus si o Kristos.

²³ Păce nakhles mai but ghesa, ăl evreea dine pes дума te mudaren les. ²⁴ Dar phendineailos le Sauloske so kamen te keren leske. On păzinas ku ghes ku reat ăl porţi le foroske kaşte mudaren les. ²⁵ Dar ăl ucenicea lile les kana sas reat, ciute les andăk koşo hai dine les tele pak geamo, anda o zido.

O Saul ando Ierusalimo

²⁶ Kana areslos ando Ierusalimo, o Saul kamnos te paşol paşal ucenicea. Dar sea daranias lestar, kăci ni pakeanas kă si ăk uceniko. ²⁷ Atunci o Barnaba lilea les hai îngheardea les kăl apostolea hai phendea lenghe sar o Saul dikhleas le Raies po drom hai sar o Rai dinea leske дума. Hai sar ando Damask o Saul delas дума bi darako le manuşanghe ando anav le Isusosko. ²⁸ Kadea kă o Saul gialas andă saoro Ierusalimo lenţa hai delas дума bi darako ando anav le Raiesko. ²⁹ Butioar delas дума le evreenţa kai gianenas grecisko hai ni mukelas pala lende, hai kadala rodenas te mudaren les. ³⁰ Kana ăl phral aşundes e buki kadaia, înghearde les ke Cezareea hai othar dine les drom ando foro Tars.

³¹ Atunci e khangheri anda saorî Iudeea, Galileea hai Samaria sas len ăk timpo paceako. Barilis mai but anda kodoia kă kerdilis mai zurali hai anda kodoia kă traiinas ande dar le Raieski hai kă traiinas le ajutoarea le Duhoske Sfînto.

***19:10** E Asia sas sar ăk judeţo ande regiunea kai si e Turciia daghesara.

O Petre sastearul le Eneea hai le Tabita

³² O Petre gialas andak than andă aver than hai ghelos i kâl manuș kai pakeanas anda o foro Lida. ³³ Othe pringiandeaș ăk manușăș po anav Eneea, savo pașolas ando pato dă ohto bârș, kă sas paralizime. ³⁴ O Petre phendea leske:

— Eneea, o Isus Kristos sastearul tut. Uști hai kide keo pato!

Hai o Eneea po than uștilos. ³⁵ Saoră manuș anda o foro Lida hai anda o ținuto Saron dikhle les hai boldineailles ko Rai.

³⁶ Ando foro Iope sas ăk ucenița po anav Tabita, anav savo tălmăcime phen-deol Dorka, kăprioara. Oi kerelas but fapte lace hai ajutilas le ciorăn. ³⁷ Ando timpo kodova oi nasfalis hai mulis. Lako trupo sas thodo hai ciutino ande odaia opral. ³⁸ Kodolaske kă e Lida sas pașă katar o Iope, kana așundes ăl ucenița kă o Petre si othe, dines drom dui manuș te rughin les:

— Av amende sigol!

³⁹ O Petre uștilos hai ghelos lența. Kana areslos, înghearde les ande odaia opral. Hai saoră phivlea aviles hai beșles pașă leste roiindos hai sikade leske ăl gada hai ăl haine kai kerelas len e Dorka kabor sas lența. ⁴⁰ O Petre, păce înkala-deas saorăn avri, dinea kocia hai rughisailos. Pala kodoia boldineaillos karing o trupo hai phendeas:

— Tabita, uști!

Hai oi putardeas ăl iakha hai kana dikhleas le Petres, laciardilis te beșel. ⁴¹ O Petre întinzosardea lake o vast hai

ajutisardea lan te uștel andă pîrnende. Dineas mui le sfințen hai le phivlean hai sikadea lenghe le Tabita savi sas giuvin-di. ⁴² E buki kadaia kerdilis pringiandi andă saoro Iope, hai but pakeaies ando Rai. ⁴³ O Petre acilos but ghesa ando Iope kăk tăbăkari po anav Simon.

O Del del drom le Petres kă ăk neevreoo

10 Sas ăk manuș kai buciolas Korneliu ande Cezareea. Ov sas komandanto păk șal soldațea andai trupa savi buciolas Italiana. ² Sas smerime hai daralas katar o Del saoră kheresa piresa. Delas but le ciorăn andal evreea hai totdeauna rughilas pes le Devleske. ³ Andăk ghes kâl trin pala ăl deșudui dikhleas klaro andăk dikhimos ăk îngeros le Devlesko kai întreisailos leste hai phendea leske:

— Korneliu!

⁴ Ov dikhleas orta pă leste hai sas leske dar. Hai dineas anglal:

— So si, Raia?

Hai o îngero phendea leske:

— Ke rugăciuni hai ke daruri uștilles sar ăk jertfa angla o Del. ⁵ Akanak de drom niște manuș ko Iope te den mui ăk manușăș po anav Simon, saveske phen-deol pe i Petre. ⁶ Ov beșel kă ăk manuș po anav Simon, ăk tăbăkari, savesko kher si pașă e marea.

⁷ Păce teleardeas o îngero savo dineas leske дума, ov dinea mui dui anda pe slujitorea hai ăk soldato smerime anda kola save sas leste saoro timpo. ⁸ Păce phendea lenghe sea, dinea len drom ko Iope.

O Pavelo ando Ierusalimo hai ande Antiohia

¹⁸ O Pavel mai acilos othe but timpo. Pala kodoia lilea peske vast lacio katar ăl phral. Tunzisardeas peo șăro ande Kenkreea*, kăci haleasas ăk phanglimos. Hai teleardeas le korabiiasa karing e Siria le Priscilasa hai le Akuiilasa. ¹⁹ Aresles ando Efes, hai o Pavel mukleas le Akuiilas hai le Priscila othe. Hai ov ghelos ke sinagoga hai beșlos dă vorbă le evreența. ²⁰ Kadala rughisarde les te aciol lende mai but timpo. Dar ov ni kamnos, ²¹ lilea peske vast lacio lendar hai phendeas:

— Kana va kamela o Del, va riva man pale tumende.

Pala kodoia teleardea le korabiiasa anda o Efes.

²² Ke Cezareea dinea pes tele andai korabiia hai uștilos ko Ierusalimo kaște salutil e khangheri. Pala kodoia teleardeas ke Antiohia. ²³ Păce beșlos othe ăk timpo, teleardeas hai nakhlos anda o ținuto le Galațiako hai le Frigiako, zurearindos saoră ucenicen.

O Apolo

²⁴ Ko Efes avilos ăk evreo savo buciolas Apolo, savo țirdilas pes anda o foro Alexandria, savo delas дума mișto hai pringianelas mișto ăl Skripturi. ²⁵ Sas sikado anda o drom le Raiesko, delas дума iagasa hai sikavela ciaces anda o Isus, makar kă ni pringianelas numa o bolimos le Ioanosko. ²⁶ Începosailos te del дума bi darako ande sinagoga. Ka-

na așunde les, e Priscila hai o Akuiila lile les peste, sikade les hai ajutisarde les te hakearel mai mișto o drom le Devlesko.

²⁷ Pala kodoia ov kamnos te gial ande Ahaia, hai ăl phral zurearde les hai ramosardes le ucenicenghe te primin les mișto. Kana areslos othe, ajutisardeas but kolen save pakeaies prin o miștimos le Devlesko, ²⁸ kă zuralimasa mardea le evreen andă lenghe vorbe angla saorî lumea hai sikadea lenghe andal Skripturi kă o Isus si o Kristos.

O Pavel ko Efes

19 Ando timpo so o Apolo sas ando Korinto, o Pavel, păce nakhlos mașkar ăl munți, areslos ko Efes. Othe arakhleas niște ucenița ² hai phendea lenghe:

— Kana pakeaien, primisarden o Duho Sfînto?

On dine les anglal:

— Nici ni așundeam kă si Duho Sfînto.

³ Ov pușleas:

— Atunci so bolimasa senas bolde?

Hai on dines anglal:

— Le bolimasa le Ioanosko.

⁴ Atunci o Pavel phendeas:

— O Ioan boldeas le manușăn kai kamenas te sikaven kă mukles o bezeh hai boldineailles karing o Del. Hai phenelas le manușanghe te pakean andă kova savo avelas pala leste, kadava si o Isus.

⁵ Kana așundes kadal bukea, boldineailles ando anav le Raiesko le Isusosko.

⁶ Kana o Pavel ciuteas pe vast pă lende, o Duho Sfînto avilos pă lende, hai începo-

***18:18** E Kenkreea si ăk porto kă deș kilometra ko esto katar o Korinto.

sikadeas saoră manușănghe kana învior-sardea les andal mule.

³² Kana on așundes andai învierea le mulenghi, trin ștar marenas peske joko lestar, hai aver phendes:

— Andal bukea kadala kamas te așunas tut i aver data.

³³ Atunci o Pavel teleardeas mașkar lende. ³⁴ Dar niște manuș nakhles andă leski rig hai pakeaies. Mașkar kadala sas o Dionisie, kai sas andai kris le Aeropagoski, ăk giuvli po anav Damaris hai aver andăk than lența.

O Pavel ando Korinto

18 Pala kodoia o Pavel teleardeas andai Atena hai ghelos ko Korinto. ² Othe arakhleas ăk evreeo po anav Akuila, savi țințilas pes andăk familia anda o foro Pont. Na dă but timpo ov avilos andai Italia pe romneasa, e Priscila, kă o baro thagar o Klaudiu poruncisardeasas ka saoră evreea te telearen andai Roma. O Pavel ghelos lende ³ hai acilos lende kă kerenas sa kodoi buki, kerelas buki lența, lenghi buki sas te kerel korturi. ⁴ Ov delas дума ande sinagoga andă fiosavo Sabato hai încerkolas te kerel le evreen hai le grecen te pakean.

⁵ Dar kana aviles o Sila hai o Timotei andai Macedonia, o Pavel dinea peo timpo sea le kuvîntoske hai sikavelas le evreenghe kă o Isus si o Kristos. ⁶ Dar anda kodoia kă evreea uštenas leski kontra hai hulinas les, o Pavel skuturisardeas pe țoale hai phendea lenghe:

— Tumaro rat te perel pă tumaro șăro, me sem ujo. Dakanara va giava kăl neevreea.

⁷ Hai păce înklistos othar, întrisailos andăk kher ăk manușăsko savo daralas katar o Del. Lesko anav sas Titus Iust, hai lesko kher sas pașa-i sinagoga. ⁸ Hai o Krisp, o baro le sinagogako, pakeaias ando Rai ku saoro kher piro. Hai but andal korintea save așundesas le Pavelos pakeaies hai sas bolde. ⁹ Andăk reat o Rai phendeas le Paveloske andăk dikhimos:

— Na dara, de дума hai ta na acios! ¹⁰ Kă me sem tusa, hai konik ni va ciula o vast pă tute kaște kerel tuke nasul, kă but andal manuș kadal foroske si mîră.

¹¹ Kadea kă ov acilos othe ăk bărș hai epaș hai sikavelas mașkar lende o kuvînto le Devlesko.

¹² Ando timpo so o Galion sas guvernatori ando ținuto Ahaia, ăl evreea uștîles ăk gîndosa kontra le Paveloski hai înghearde les anglai kris ¹³ phenindos:

— O manuș kadava ațîțol le manușăn te înkinon pes le Devleske andăk felo kai si kontra le krisaki.

¹⁴ Kana o Pavel kamnos te del дума, o Galion phendeas le evreenghe:

— Te afi sas e vorba anda daiices-te kerdo bango sau ăk buki nasul, mo evreea, așunavas tumen. ¹⁵ Dar kana si e vorba anda vorbende, anda anaveste hai anda tumari kris, si tumari treaba! Me ni kamav te krisov kadal bukea.

¹⁶ Hai gonisardea len katar e kris. ¹⁷ Atunci saoră lumea ciutes o vast po Sosten, o baro le sinagogako, hai marde les angla e kris. Dar le Galios ni dukhalas les katar sea kadala.

Le Petres si les ăk dikhimos

⁹ Andă le duiengo ghes, kana on sas po drom hai pașonas katar o foro, o Petre ghelos po akoperiș le kheresko kaște rughil pes. Sas kam kăl deșudui. ¹⁰ Lea les bokh hai kamnos te hal. Ando timpo so kerenas leske te hal, sas les ăk dikhimos. ¹¹ Dikhleas o ceri putardo hai daiicii sar ăk pînza bari kai sas mukli tele p-e phuv astardi katar ăl ștar kolțuri. ¹² Andă late sas saoră feluri animalenghe ștare pîrnența, reptilea phuveake hai cirikleas ceroske. ¹³ Hai ăk glaso phendea leske:

— Uști, Petre, cin hai ha!

¹⁴ Dar o Petre phendeas:

— Nici ăk data, Raia! Kă nici ăk data ni halem daiicii bi-ujo sau mahrime.

¹⁵ Hai o glaso pale phendea leske:

— So ujosardeas o Del, ta na keres bi-ujo!

¹⁶ E buki kadaia kerdilis trin drom, hai imedime pala kodoia e pînza sas lili parapale ando ceri.

¹⁷ Ando timpo so o Petre sa pucelas pes so te hakeardeol kadav dikhimos kai dikhlea les, ita kă ăl manuș dine drom katar o Korneliu, pucindos anda o kher le Simonosko, aresles ke poarta. ¹⁸ Denas mui hai pucenas kana o Simon, phendo i Petre, beșel othe. ¹⁹ Hai ando timpo so o Petre gîndilas pes ko dikhimos kodova, o Duho phendea leske:

— Dikh, kă roden tut trin manuș!

²⁰ Kadea kă uști, de tut tele hai gia lența hai na îndoiso, kă me dinem len drom!

²¹ Hai o Petre dinea pes tele kăl manuș hai phendeas:

— Ita, me sem kodova saves roden les. Soste avilen?

²² On phendes:

— O Korneliu, ăk komandanto păk șăl, ăk manuș ciacio hai savo daral katar o Del, hai anda savo saoro poporo evreeo del дума șukar, sas sikado katar ăk îngeru sfînto te del tut mui andă peo kher hai te așunel so tu phenes.

²³ Kadea kă ov dinea len mui andră hai on aciles othe.

Andă le dongo ghes uștilos hai teleardeas lența. Pangî șov andal phral anda o Iope gheles lesa. ²⁴ Ando ghes koaver aresles ande Cezareea. O Korneliu ajukearelas len hai kideasas pe neamos hai pe amalen ăl mai pașarde. ²⁵ Kana o Petre întrilas, o Korneliu dikhlea les, ghelos leste, dinea kocia kă leske pîrne kaște onoril les. ²⁶ Dar o Petre vazdea les hai phendea leske:

— Uști, i me sem manuș!

²⁷ Hai dindos дума lesa, întrisailos andră hai othe arakhleas but manuș kîdine. ²⁸ Phendea lenghe:

— Tume gianen kă anda amende nai misto ka ăk evreeo te maladeol ăk neevreeosa, sau te phiren andăk than. Dar o Del sikadea manghe kă ni trăbul te phenav anda nici ăk manuș kă si bi-ujo sau mahrime. ²⁹ Kodolaske avilem hai ni phendem ni, kana dinen man mui. Kadea kă puciav, soste dinen man mui?

³⁰ Atunci o Korneliu phendeas:

— Akanak ștar ghes, sa kodol ciasoste, kăl trin, rughivas man andă muro kher. Hai andak data angla mande avilos ăk manuș andă hainende kai strălucinas.

³¹ Phendeas: «Kornelie, o Del așundeas

ki rugăciunea hai andea peske goghi kă saoră bukea kai dinean len le ciorănghe. ³² Kadea kă de drom ko Iope hai de mui le Simonos saveske phendeol i Petre, kai beșel ando kher le Simonosko, ăk tăbă-kari, pașa e marea.» ³³ Kadea kă dinem drom imedime pala tute hai si mișto kă avilean. Akanak, sea seam kathe angla o Del te așunas sea so sas tuke poruncime katar o Rai.

O Korneliu boldino ko Del

³⁴ Atunci o Petre începosailos te del duma hai phendeas:

— Hakearav akanak kă si ciaces kă o Del ni kerel deosebirea mașkar ăl manuș, ³⁵ dar anda orso poporo, kon daral lestar hai kerel o ciacimos, si primime lestar. ³⁶ Gianen o mesajo savo dinea les drom le israelițenghe phenindos e veste e lacii: kă andineas e pacea prin o Isus Kristos, ov si o Rai saorăngo. ³⁷ Tume gianen ăl bukea kai kerdiles andă saorî Iudeea, începîndos andai Galileea, pala o bolimos vestime katar o Ioan. ³⁸ Gianen sar o Del makleas les, le Isusos anda o Nazareto Duhosa Sfînto hai zuralimasa, hai sar phirelas andak than andă aver than hai kerelas mișto hai sastearelas saorăn kai sas stăpînime katar o beng, anda kodoia kă o Del sas lesa.

³⁹ Ame seam martorea kă saoră bukea kai kerdea len ando them le evrengo hai i ando foro Ierusalimo. Hai les mudarde les, atîrnindos les păk trușul.

⁴⁰ Les o Del andă le trinengo ghes înviosardea les hai muklea les te dikheol pes, ⁴¹ na katar saoro poporo, dar numa katar ăl martorea saven o Del alosardea

len mai anglal: ame, save haleam hai pileam lesa păce înviosardeas andal mule. ⁴² Ov poruncisardea amenghe te phenas o ciacimos le poporoske: kă o Del ciutea les te krisol le giuvinden hai le mulen. ⁴³ Anda leste phenen saoră proorocea kă si te aven iertime ăl bezeha prin lesko anav fiosaveske savo pakeal andă leste.

⁴⁴ Ando timpo so o Petre mai delas duma, o Duhos Sfînto muklea pes pă sea kola kai așunenas leske vorbe. ⁴⁵ Sea kola kai pakeaies hai sas cinde tele, kai avilesas le Petresa, aciles uimime kana dikhles kă o daro le Duhosko Sfînto ciordilos kear i pâl neevreea. ⁴⁶ Kă așunenas len dindos duma andă aver ciba hai sar lăudinas le Devles. Atunci o Petre phendeas:

— ⁴⁷ Ciaces daștilas dakoniva te opril o pai ta na aven bolde kadal manuș save primisardes o Duhos Sfînto, sar i ame?

⁴⁸ Hai poruncisardeas ka on te aven bolde ando anav le Isusosko Kristos. Pala kodoia on rughisarde les te mai aciol trin ștar ghes lența.

Ăl neevreea si primime ande khangheri anda o Ierusalimo

11 Ăl apostolea hai ăl phral save sas andă saorî Iudeea așundes kă i ăl neevreea primisardes o kuvînto le Devlesko. ² Kana o Petre ghelos ando Ierusalimo, hanas pes lesa kola kai pakeanas kă ăl neevreea trăbul te aven cinde tele. ³ On phendes:

— Întrisailean manușănde bicinde te le hai halean lența!

⁴ Atunci o Petre începosailos te phenel lenghe ăl bukea iekh pala aver:

O Pavel ande Atena

¹⁶ Ando timpo so o Pavel ajukearelas len ande Atena, lesko duho pherdilos holi dikhindos kă o foro kadava si pherdo idolea. ¹⁷ Kadea kă beșelas dă vorbă ande sinagoga le evreența hai le manușănța kai daranas katar o Del, hai andă fiosavo ghes kolența kai malavelas len ande peața. ¹⁸ Trin ștar andal filozofea epikurenea hai stoiicea ciute pes lesa ande vorba.* Aver anda lende phenenas:

— So kamel te phenel kadav manuș bi gogheako?

Aver phenenas:

— Parkă del duma anda aver zeea, străiino.

Kă phendeas e veste e lacii anda o Isus hai andai învierea. ¹⁹ Atunci lile les hai înghearde les ko Aeropago†, po plai, hai phendes:

— Daștis te gianas savo si o sikaiimos kadava nevo anda savo des duma?

²⁰ Kăci anes amenghe bukea străiino kăl kan, kadea kă kamas te gianas so hakeardeol kadal bukea.

²¹ (Saoră atenienea hai ăl străiinea save beșenas ande Atena ni kerenas aver daiicii numa te phenen sau te așunen daiicii nevo.)

²² Atunci o Pavel uștilos andă pîrnende ando mașkar le Aeropagosko hai phendeas:

— Manuș andai Atena! Andă sea dikhav tumen kă sen but smerime. ²³ Kăci

ando timpo so phiravas ando foro hai dikhavas pașal kăl bukea kă save înkinon tumen, arakhlem i ăk altari pă savo si ramome: «Ăk Devleske bi pringiando». Ei mișto, so tume cinstin bi te pringianen, kodoia vestiv tumenghe me.

²⁴ O Del savo kerdeas e lumea hai sea so si andă late si o Rai le ceresko hai le phuiako, kadea kă ni beșel andă templea kerde katar ăl vast le manușănghe. ²⁵ Ov nai slujime vastendar manușănghe, sar kana afi trăbulas les daiicii, kă ov del saorăn viața, phurdimos hai saoră bukea. ²⁶ Anda ăk manuș ov kerdeas saoră poporea te beșen pă saorî phuv. Ov hotărîsardeas ăl timpuri andă save va traiina hai ăl thana kai va beșena, ²⁷ ka on te roden le Devles, kaște arakhen les i kă kear bîjbîin pala leste. Makar kă nai dur katar fiosavo anda amende. ²⁸ «Kăci andă leste trais, mișkis hai seam», sar phendes dui trin anda tumare poeți: «Anda kodoia kă i seam leske ciave.»

²⁹ Deci anda kodoia kă seam ăl ciave le Devleske, ni trăbul te pakeas kă o Del si sar o sumnakai sau o rupo sau o bar kerdo gogheasa hai gîndosa manușăsko. ³⁰ O Del ni înkeardea seama katar ăl timpuri kana ăl manuș ni pringiande les, hai akanak poruncil saoră manușănghe anda saoră thana te muken pes katar lengho nasulimos hai te bolden pes leste. ³¹ Kă si les ăk ghes andă savo va krisola e lumea ciacimasa prin ăk manuș sakes ciutea les. Hai kă les ciutea les, o Del

* **17:18** Ăl epikurenea pakeanas kă ăl manuș trăbul te train sar kamen. Ăl stoiicea phenenas kă trăbul te akceptis ăl dukha hai ăl nekazuri.

† **17:19** Aeropago Ăk than ande Atena kai kidelas pes e lumea hai kai denas duma.

— Marde amen ande lumea bi te avas krisome, amen kai seam romaia,* ciude amen ande temnița hai akanak înkalaven amen avri ciorea! Ni gial pes kadea! Te aven on te înkalaven amen avri!

³⁸Ăl ofițerea phendes kadal vorbe le krisitorenghes. Kadala darailles kana așundes kă si romaia. ³⁹Ăl krisitorea aviles te potolin len, înkalade len avri anda o phandaiimos hai rughisarde len te telearen anda o foro. ⁴⁰Kana înklistes anda o phandaiimos, gheles ke Lidia khere. Hai păce dikhles le phralen hai bute vorbența zurearde len ta na daran, teleardes.

O Pavel hai o Sila ando Tesalonik

17 Pala kodoia on nakhles anda o Amfipoli hai andai Apolonia hai aresles ko Tesalonik, kai sas ăk sinagoga le evreenghi. ²Pala peo obicei, o Pavel întraisailos ande sinagoga. Timpo trine kurkengo, andă fiosavo ghes Sabatosko dineas duma andai Skriptura le evreența ³phenindos hai sikaindos kă o Kristos trăbulas te pătimil hai te învial andal mule. Hai kă „ov si o Kristos, o Isus, anda savo phenav tumenghe”. ⁴Aver anda lende pakeaies hai nakhles ande rig le Paveloski hai le Silaski, andăk than bute grecenta save înkionas pes le Devleske, hai na țira giuvlea anavesa.

⁵Dar ăl evreea holinatar kides andal peațe niște manuș nasul, kerdes ăk ceața hai ațîtosardes o foro. Năvălisardes po kher le Iasonosko hai rodenas le Pavelos hai le Silas kaște înkalen len avri

kăl manuș kai sas kidine. ⁶Dar ni arakhle len othe, kadea kă tîrîsardes le Iasonos hai trine ștare phralen angla ăl bare le foroske hai denas mui:

— Ăl manuș save tulburisardes e lumea aviles i kathe, ⁷hai o Iason primisardea len andă peo kher. On sea keren bukea kontra le poruncenghi le Cezaroske hai phenen kă si aver thagar: o Isus.

⁸Kana așundes kadal bukea, ăl manuș kidine hai ăl bare le foroske tulburisailles. ⁹Hai numa păce liles lendar ăk gajo, dines drom le Iasonosko hai kolavrengo.

O Pavel hai o Sila ande Bereea

¹⁰Kear ande reat kodoia ăl phral dines drom le Pavelos hai le Silas ke Bereea. Kana aresles othe, gheles ande sinagoga le evreenghi. ¹¹Kadalen sas len ăk ilo mai lacio dă sar kolen anda o Tesalonik. Sas ileasa putardo te primin o kuvînto hai andă fiosavo ghes rodenas andăl Skripturi kaște dikhen kana ăl bukea si kadea. ¹²Kadea kă pakeaies but anda lende, i but andal giuvlea anavesa le greceenghe hai but murș.

¹³Dar kana ăl evreea anda o Tesalonik așundes kă o kuvînto le Devlesko si vestime katar o Pavel ande Bereea, gheles i on othe kaște ațîton le manușan.

¹⁴Atunci ăl phral po than dine drom le Pavelos karing e marea, hai o Sila hai o Timotei aciles othe. ¹⁵Ăl manuș kai gheles le Pavelosa înghearde les gi ande Atena. Pala kodoia risailes ăk porunkasa karing o Sila hai karing o Timotei te aven kabor daștin dă sigo leste.

***16:37** Le romaia sas len mai but drepturi de sar kolavren.

— ⁵Semas ando foro Iope hai rughivas man kana sas man ăk dikhimos: daiicii sar ăk pînza bari mukelas pes anda o ceri, astardi katar ăl ștar kolțuri, hai avilis gi mande. ⁶Kana vardisardem mișto andă late, dikhlem animalea phuiake ștare pîrnența, animalea sâlbaticea, reptile hai cirikleas ceroske. ⁷Pala kodoia așundem i ăk vocea kai phendea manghe: «Uști, Petre, cin hai ha!»

⁸Dar me phendem: «Na, Raia! Kăci nici ăk data ni intrisailos daiicii bi-ujosau mahrima andă muro mui!» ⁹Hai o glaso pale dineas duma anda o ceri: «So ujosardeas o Del, tu ta na keres bi-ujos!» ¹⁰E buki kadaia kerdilis trin drom, pala kodoia sea sas lilo parpale ando ceri.

¹¹Hai ita kă kear atunci trin manuș dine drom mande andai Cezareea oprisailles angla o kher kai beșasas ame. ¹²O Duho phendea manghe te giav lența bi îndoialako. Kadal șov phral gheles manța hai întraisailleam ando kher le manușsko. ¹³Ov phendea amenghe sar dikhleas ăk îngero andă peo kher, hai sar phen-dea leske: «De drom niște manuș ko Iope hai de mui le Simonos, saveske mai phendeol i Petre. ¹⁴Ov va phenela tuke kuvintea prin save va avesa mîntuime tu hai saoro kher kiro.»

¹⁵Hai kana începosailleam te dav duma, o Duho Sfînto muklea pes tele pă lende kadea sar anglal i pă amende. ¹⁶Hai atunci andem manghe goghi katar e vorba le Raieski, sar phendeas: «O Ioan boldeas paiesa, dar tume va avena bolde le Duhoasa Sfînto.»^v ¹⁷Kadea kă, kana

o Del dinea len sa kodov daro sar i amen kana pakeaiam ando Rai o Isus Kristos, kon semas me kaște daștiv te opriv le Devles?

¹⁸Kana așundes kadaia, on potolisailles, dine slava le Devles hai phendes:

— Kadea kă i le neevreen o Del kerdea len te daștin te muken ăl bezeha hai te bolden pes ko Del kaște train!

E vestea e lacii aresel ando foro Antiohia

¹⁹Atuncia kola kai sas pharade andai kauza le persekuțiaki păce o Ștefano sas mudardo, aresles gi ande Fenicia, ando Cipro hai ande Antiohia. Dar ni phenenas kanikaske o kuvînto, numa le evreenghe. ²⁰Dar mașkar lende sas manuș anda o Cipro hai andai Cirena save aviles ande Antiohia, hai denas duma i le greceenghe hai phende lenghe e vestea e lacii anda o Rai o Isus. ²¹O vast le Raiesko sas lența, hai but manuș pakeaies hai boldineailles ko Rai.

²²E vorba anda lende areslis kăl kan le khanghereake anda o Ierusalimo, hai dines drom le Barnabas ande Antiohia. ²³Kana areslos hai dikhleas e binekuvîntarea le Devleski, bukurisailos hai rughisardea len te acion saoră ileasa pașa o Rai. ²⁴Kă ov sas ăk manuș lacio, pherdo Duho Sfînto hai pakeamos. Hai but manuș avile ko Rai. ²⁵Pala kodoia ghelos ko Tars te rodel le Saulos. ²⁶Kana arakhlea les, înghearde les ande Antiohia. Timpo ăk bărșăsko maladiles le khanghereasa hai sikades bute manușan. Ande

^v**11:16** Fapte 1:5

Antiohia phendineailos anglal le ucenicenghe kreștini*.

²⁷ Ande vremea kodoia gheles proorocea anda o Ierusalimo ande Antiohia. ²⁸ Iekh anda lende, po anav Agab, uștilos andă pîrnende hai phendeas prin o Duho kă va avela ăk bokh bari andă saorî lumea. Kadai bokh sas ciaces andăl ghesa le thagareske Klaudiu. ²⁹ Saoră ucenicea andai Antiohia, hotărîsardes te den drom pala sar daștilas fiosavo ăk ajutori le phralenghe kai beșenas ande Iudeea. ³⁰ Kadea i kerdes: dines drom kadav ajutori le prezbitereenghe prin o Barnaba hai o Saul.

Păce mudarde le Iakovos, phandade le Petres

12 Kam ando timpo kodova, o thagar o Irod ciuteas o vast pă niște manuș andai khangheri te kerel lenghe nasul. ² Mudardeas le sabiasa le Iakovos, o phral le Ioanosko. ³ Kana dikhleas kă le evreen placiol len e buki kadaia, mai ciuteas o vast i po Petre. Sas ăl ghesa bare le Azimenghe. ⁴ Păce astardea les, ciutea les ande temnița. Dinea les pâl vast ștare ceatengo po ștar soldațea ande ceata. Kamnos te înkalavel les angla o poporo pala o baro ghes le Nakhimasko†. ⁵ Kadea kă o Petre sas înkeardo ande temnița, hai e khangheri rughilas pes anda leste le Devleske iagasa.

***11:26** kreștini Kola kai apartîin le thagaroske savo sas dino drom katar o Del, o Kristos.

†**12:4** O baro ghes le Nakhimasko si kăl evreea o ghes kana den pen goghi de kana inklistes andai Egipto.

^w**12:3** Exodo 12:17

Ăk îngero hastravel le Petres anda o phandaiimos

⁶ Kana o Irod sas te înkalavel les kaște krisol les, ăk rakeasa mai anglal o Petre sovelas mașkar dui soldațea phanglo duie lanțurența, hai aver soldațea păzinas e temnița ko udar. ⁷ Andak data ăk îngero le Raiesco beșlos pașa leste hai strălucisardeas ăk lumina ande celula. Dindos dab ăl prașave le Petreske, o îngero vazdea les hai phendea:

— Uști sigo!

Hai ăl lanțuri peles tele pa leske vast.

⁸ Pala kodoia ov phendeas leske:

— Phande ki haravli hai ciu ke sandale andăl pîrne!

Hai ov kadea kerdeas. Hai o îngero phendea leske:

— Le ki haina pă tute hai av pala mande!

⁹ Înklitindos avri ov ghelos pala leste dar ni gianelas kă si ciaces so kerelas o îngero. Pakealas kă si ăk dikhimos. ¹⁰ Păce nakhles katar e angluni hai le donghi straja, aresles ke poarta le sastreski savi del ando foro. Kadaia putardilis korokoro angla lende, înklistes hai gheles ăk ulița. Hai andak data o îngero teleardea lestar. ¹¹ Atunci o Petre, dindos pi sea ma so kerdineailosas, phendea peske:

— Akanak gianav ciaces kă o Rai dineas drom pe îngeros hai hastradea

pes pala o Pavel hai pala amende hai delas mui:

— Ăl manuș kadala si ăl robi le Devleske le Mai Bareske, hai on vestin tumenghe o drom le mîntuimasko!

¹⁸ Kadea kerdeas oi timpo mai bute ghesengo. O Pavel, holeame, boldineailos hai phendeas le duhoske:

— Ando anav le Isusosko Kristos, porunciv tuke te înkles anda late.

Hai po than o duho înklistos.

¹⁹ Kana ăl stăpîia le roabake dikhles kă ghelitar lenghi speranța le lovenghi, ciutes o vast po Pavel hai po Sila hai tîrîsarde len ande peața angla ăl barimata. ²⁰ Înghearde len angla ăl krisitorea hai phendes:

— Ăl manuș kadala si evreea hai tulburin but amaro foro ²¹ hai den duma anda obiceia kai ame save seam romaia, ni trăbul nici te primis len nici te keras len.

²² Ăl manuș kidine uștiles i on kontra lenghi hai ăl krisitorea cindes ăl țoale pa lende hai poruncisardes te maren len raianța. ²³ Pala but daba ciude len ando phandaiimos hai dine len ande grija le temniceroski te păzil len mișto. ²⁴ Kada va primindos ăk porunka kadalatar, ciudea len ande celula anda o mașkar hai ciutea lenghe pîrne andăl butucea.

²⁵ Kam ko mașkar le reakeako o Pavel hai o Sila rughinas pes hai ghilabenas ghilea save lăudinas le Devles, hai kolaver phandade așunenas len. ²⁶ Andak data avilos ăk baro izdramos, kadea kă mișkeaias ăl temeli le temnița.

Po than putardiles saoră udara hai putardiles ăl phanglimata fiosaveske. ²⁷ O temniceri uștilos andai lindri, hai kana dikhleas ăl udara le temnița putarde, înkaladeas e sabia hai sas te mudardeol, kăci pakealas kă ăl phandade nașles. ²⁸ Dar o Pavel dineas mui zurales:

— Ta na keres tuke nici ăk nasul, kă sea seam kathe.

²⁹ Atunci o temniceri mangleas ăk lumina, nașlos andră, hai izdraindos daratar pelos kăl pîrne le Paveloske hai le Silaske. ³⁰ Înkaladea len avri hai phendea lenghe:

— Mîră rai, so trăbul te kerav kaște avav mîntuime?

³¹ On phende leske:

— Pakea ando Rai o Isus hai va avesa mîntuime, tu hai keo kher.

³² Hai phende leske o kuvînto le Raiesco, kabor leske hai saorănghe save sas andă lesko kher. ³³ O temniceri lilea len pesa kear atunci e reat, thodeas lenghe răni hai po than sas boldo, ov hai sea leske. ³⁴ Păce îngheardea len ando kher, ciutea lenghe e sinia. Bukurisailos saoră kheresa kă pakeaies ando Del.

³⁵ Detehara ăl krisitorea dines drom le ofițeren kaște phenen:

— De o drom le manușango kodolengo!

³⁶ Hai o temniceri phendeas le Paveloske:

— Ăl krisitorea mukles vorba te del pes tumaro drom, kadea kă akanak daștin te telearen. Gian paceasa!

³⁷ Dar o Pavel phendea lenghe:

lis ăk cearta kadiki dă bari, kă kerdea len te pharadon iekh avrestar. O Barnaba lileas pesa le Markos hai teleardeas le korabiiasa ko Cipro. ⁴⁰ O Pavel alosardeas le Silas hai teleardeas, păce ăl phral rughisardes le Devles, andă lesko lacimos te avel les grija lendar. ⁴¹ Ov nakhlos andai Siria hai andai Cilicia zurarindos ăl khangherea.

O Timotei gial le Pavelosa hai le Silasa

16 O Pavel ghelos ke Derbe hai ke Listra. Hai ita kă othe sas ăk uceniko po anav Timotei, o ciavo ăk evreeako savi pakealas, hai lesko dad sas greko. ² Ăl phral andai Listra hai Ikonias denas les duma dă mișto. ³ O Pavel kamnos ka ov te gial lența, hai lilea les hai cindea les tele andai kauza le evreenghi save sas andăl thana kodola. Kăci sea gianenas kă lesko dad sas greko. ⁴ Kana nakhenas andal foruri, sikavenas le phralen ăl hotărîri lile katar ăl apostolea hai ăl prezbiterea anda o Ierusalimo, kaște keren len. ⁵ Kadea kă ăl khangherea zuraonas ando pakeamos hai avenas mai but manuș andă fiosavo ghes.

O Pavel si dino mui te gial ande Macedonia

⁶ Nakhles andai Frigiia hai o ținuto le Galațiako, kăci sas oprime katar o Duho Sfînto te phenen o kuvînto ando ținuto le Asiako. ⁷ Kana aresles pașa e Misia, kamnes te gian ande Bitinia, dar o Duho le Isusosko ni muklea len. ⁸ Atunci nakhles andai Misia hai gheles ko Troas. ⁹ Ando timpo le reakeako, le Pavelos sas les

ăk dikhimos: ăk manuș andai Macedonia beșelas angla leste hai rughilas les:

— Av ande Macedonia te ajutis amen!

¹⁰ Păce dikhleas kadav dikhimos, po than rodeam te gias ande Macedonia, kă hakeardeam kă o Del dinea amen mui te phenas lenghe e vestea e lacii.

Ando foro Filipi: e Lidia pakeal ando Isus

¹¹ Păce teleardeam andai Troa, gheleam le korabiiasa orta ke Samotraccia, hai andă o ghes koaver gheleam ko Neapolis. ¹² Othar teleardeam ando Filipi, savo si o mai baro foro anda o ținuto le Macedoniako, ăk foro le romaengo. Ando foro kadava beșleam trin ștar ghes. ¹³ Ando ghes le Sabatosko, ănklisteam avri ke poarta le foroski, pașa ăk rîuo, kai pakeasas kă si ăk than rugăciuneako. Beșleam tele hai dasas duma le giuvleanghe save sas kidine. ¹⁴ Sas ăk giuvli po anav Lidia, savi bikinelas haine purpurake, sas anda o foro Tiatira, hai ănkino las pes le Devleske. Oi așunelas hai o Rai putardeas lako ilo anda soste phendeas o Pavel. ¹⁵ Păce so sas boldi, oi hai lako kher, rughisardea amen:

— Kana gîndin kă pakeav ando Rai, atunci aven hai beșen andă muro kher!

Hai ni muklea pes amendar gi kana ni phendeam kă gias.

O temniceri anda o Filipi

¹⁶ Ăk data kana giasas ko than le rughimasko, ănklistis angla amende ăk roaba, savea sas lan ăk duho drabarimasko. Prin lako drabarimos oi anelas but love pe stăpînghe. ¹⁷ E roaba kadaia lilea

man anda o vast le Irodosko hai katar sea so ajukearelas o poporo evreoo.

¹² Kana dineas pi seama anda kadaia, ghelos ko kher le Mariako, e dei le Ionoski saveske mai phendolas i Marko, kai sas but kidine hai rughinas pes. ¹³ Kana ov mardeas ko udar katar e intrarea, ăk slujnika po anav Roda ghelis te dikhel kon si. ¹⁴ Pringiandea o glaso le Petresko hai dă bukuriie ni putardeas o udar, hai nașlis andră hai phendea lenghe kă o Petre beșel ke poarta. ¹⁵ On phende lake:

— San dili!

Dar oi sa phenelas kă kadea si. Dar on phenenas:

— Si lesko ăngero.

¹⁶ Dar o Petre sa marelas ko udar. Kana putardes, dikhle les hai aciles kremenime. ¹⁷ Pala kodoia o Petre kerdea lenghe semno le vastesa te acion hai phendea lenghe sar ănkaladea les o Rai anda o phandaiimos. Mai phendeas:

— Phenen kadala le Iakovoske hai le phralenghe!

Pala kodoia ănklistos hai ghelos andă aver than.

¹⁸ Kana kerdilos ghes, e tulburarea nas ținîni mașkar ăl soldașea. On pucenas pes so kerdilos le Petresa. ¹⁹ O Irod, păce rodea les hai ni arakhlea les, lileas kăl pucimata le gărzen hai poruncisardeas te mudaren len. Pala kodoia teleardeas andai Iudeea ke Cezareea, hai beșelas othe.

O merimos le Irodosko

²⁰ Hai o Irod sas but holeame păl manuș anda o Tir hai anda o Sidon. Dar kadaia aviles andăk gîndo leste hai păce li-

les andă pi rig le Blastos, savo sas o mai baro p-e odaia le sovimaski le thagareski, mangles pacea, kăci lengo them lelas hamos anda o them le thagaresko.

²¹ Andăk ghes hotărîme, o Irod hureadilos pe țința thagarane, beșlos po skauno le thagarimasko hai delas duma le manușanghe kidine. ²² Ăl manuș denas mui:

— Si o glaso ăk zeeosko, na manușăsko!

²³ Po than dinea les dab ăk ăngero le Raiesko anda kodoia kă ni phenelas kă o Del si o baro, hai halo kermendar mulos.

²⁴ Hai o kuvînto le Devlesko răsândilas pes sa mai but hai bareolas.

O Pavel hai o Barnaba dine drom katar e khangheri

²⁵ O Barnaba hai o Saul, păce termenisardes pi buki ando Ierusalimo, risailes, lindos pesa le Ionos, phendo i Mark.

13 Ande Antiohia ande khangheri sas niște proorocia hai sikaiitoria: o Barnaba, o Simon, savo mai bucio las i Niger, hai o Luciu andai Cirena, o Manaen, savo sas bareardo sar phral le thagaresa Irod, hai o Saul. ² Ando timpo so on ănkino las pes le Raieske hai postinas, o Duho Sfînto phendeas:

— Ciun manghe rigate le Barnabas hai le Saulos andai buki savi dinem len mui.

³ Atunci păce postisardes, rughisailas hai ciutes ăl vast pă lende, dine len drom te telearen.

O Barnaba hai o Saul ando Cipro

⁴ Kadea kă on, dine drom katar o Duho Sfînto, gheles ke Seleucia hai othar

gheles ăk korabiiasa ando Cipro⁵ hai besles ke Salamina, phenindos o kuvînto le Devlesko andăl sinagogi le evreenghe. Hai o Ioan sas lența te ajutil len.

⁶ Păce nakhles anda saorî insula gi ko Pafos, malades ăk vrăjitori, ăk prooroko ohamno, ăk evreeo po anav Bar-Isus. ⁷ Kadava sas le guvernatoresa Sergiius Paulus, ăk manuș gogheasa. O Sergiius Paulus dineasas drom pala o Barnaba hai pala o Saul, kă kamelas te așunel o kuvînto le Devlesko. ⁸ Dar o Elima, o vrăjitori (kăci o anav Elima hakeardeol „o vrăjitori”), beșelas lenghi kontra, rodindos te durearel le guvernatores katar o pakeamos. ⁹ Atunci o Saul, savo mai buciol i Pavel, pherdo Duho Sfînto dikhleas orta pă leste ¹⁰ hai phendeas:

— O manuș pherdo saoro ciorimos hai katar saoră ohaiimata, ciavo benghesko, dușmano saoră ciacimaskel! Ni mai opris tut te bangheares ăl droma orta le Raieske? ¹¹ Akanak ita kă o vast le Raiesko si ki kontra: va avesa koro hai ni va dikhesa o kham ăk vremea.

Andak data pelos pă leste ceățã hai tuneariko, hai phirelas rodindos dakankas te phiravel les vastestar. ¹² Kana o guvernatori dikhleas so kerdinealosas, pakeaias, kăci sas uimime katar ăl sika-iimata anda o Rai.

O Pavel hai o Barnaba ke Antiohia ande Pisidia

¹³ Pala soste o Pavel hai ăl manuș kai sas lesa teleardes le korabiiasa anda o Pafos, gheles ke Perga ande Pamfilia. Dar

o Ioan muklea len hai risailos ko Ierusalimo. ¹⁴ Hai on, telearindos andai Perga, areles ke Antiohia andai Pisidia. Andoghes le Sabatosko gheles ande sinagoga hai beșles tele. ¹⁵ Păce cetisailos andai Kris hai anda ăl Prooroci, ăl bare le sinagogake dine drom ăk manuș te phenel lenghe:

— Phralale, kana si tumen daiicii phenimasko kai te ajutil le manușan, den duma!

¹⁶ O Pavel uștilos, kerdeas semno le vastesa hai phendeas:

— Manuș israelițea hai tume save daran katar o Del, așunen! ¹⁷ O Del kadald poporosko, Israel, alosardeas amare daden hai kerdeas anda lende ăk baro poporo, kana beșenas sar străiinea ando them le Egiptosko, hai înkaladea len othar pe vastesa zuralo. ¹⁸ Sas răbdători lența kam saranda bărș ande mulani. ¹⁹ Hai păce nimicisardeas iefta popore ando them le Kanaanosko, dinea len lengo them. Sea kadala kerdiles kam andă ștar șăla hai peinda bărș.

²⁰ Pala kodoia o Del dineas len krisitorea save sas lenghe bare gi ko prooroko Samuel. ²¹ Atunci on mangles ăk thagar. Hai o Del dinea len le Saulos, o ciavo le Kișesko, anda o neamo le Beniaminosko, timpo saranda bărșengo. ²² Păce dineas rigate le Saulos, o Del alosardeas le Davidos te avel lengo thagar. Sa anda o David, o Del dineas duma șukar: «Arakhlem le Davidos, o ciavo le Iesesko, manuș pala muro ilo, savo va kerela sea so me kamav te kerel.»^x

^x13:22 Salmi 89:21; 1 Samuel 16:12-13

ramol pes lenghe: numa te ferin pes katar o hamos o mahrime dino le idolenghe, ta na kurvin,⁸ ta na han animalea save mules kidine koratar hai ta na han rat.^h ²¹ Kă e Kris le Moiseaski dă mult si cetime andăl sinagogi andă fiosavo ghes Sabatosko, kadea kă si manuș save den duma anda late andă fiosavo foro.

E skrisoarea karing ăl neevreea pokăiime

²² Atunci ăl apostolea hai ăl prezbiterea, andăk than saoră khanghereasa, peles dă akord te alon manuș anda lende hai te den len drom le Pavelosa hai le Barnabasa ande Antiohia: le Iudas, phendo i Barsaba, hai le Silas, save sas manuș anavesa mașkar ăl phral. ²³ Lența dines drom kadaia skrisoarea:

„Ame, ăl apostolea hai ăl prezbiterea, tumare phral,

karing ăl phral save si andal neevreea andai Antiohia, Siria hai Cilicia: Te aven sastevestel

²⁴ Așundeam kă niște manuș save teleardes mașkar amende hamisarde tumen pe vorbența hai hales e pacea tumare sufletoski, bi te phenas lenghe te keren kadai buki. ²⁵ Kadea kă seamas dă akord ku sea te alos dui trin manuș hai te das len drom tumende andăk than amare phralența iubime, le Pavelosa hai le Barnabasa, ²⁶ manuș kai înkinosardes pi viața anda o anav amare Raieske, o Isus Kristos. ²⁷ Kadea kă das drom le Iudas hai le Silas, hai i on si te phenen tumenghe vorba-

sa kadald bukea. ²⁸ Kăci o Duho Sfînto hai ame pakeas kă si mișto ta na mai cias pă tumende nici ăk pharimos, numa so trăbul: ²⁹ te ferin tumen katar ăl animalea jertfime le idolenghe, ta na han rat sau animalea kai mule kidine koratar, hai ta na kurvin. Kana ferina tumen katar ăl bukea kadala, mișto keren.

Acion Devlesa!”

³⁰ Kadea kă on sas dine drom hai gheles ke Antiohia. Kides andăk than saoră hai dinea len e skrisoarea. ³¹ Pala so cetisarde lan, bukurisailles katar kadav zurarimos. ³² O Iuda hai o Sila, save sas i on prorocea, bute vorbența zidosarde le phralen ta na daran hai zurarde len. ³³ Pala ăk vremea ăl phral dine len drom paceasa kolende save dinesas len drom. ³⁵ Dar o Pavel hai o Barnaba aciles ande Antiohia, sikavenas hai phenenas pașã but aver le manușanghe e vestea e lacii le kuvîntoski le Raiesko.

O Barnaba hai o Pavel ni mai phiren andăk than

³⁶ Pala trin ștar ghes o Pavel phendeas le Barnabaske:

— Te ris amen hai te gias te dikhas le phralen anda saoră foruri andă save phendeam e vorba le Raieski, te dikhas sar mai si!

³⁷ O Barnaba kamelas te lel pesa i le Ioanos, phendo i Mark, ³⁸ dar o Pavel gîndilas pes kă nai mișto te len pesa koles savo mukleasas len ande Pamfilia hai savo ni mai ghelos lența ke buki. ³⁹ Kerdi-

⁸15:20 Levitiko 18:6-18 ^h15:20 Levitiko 17:13-14

Ăl hotărîri le apostolenghe andal neevreea

15 Trin ştar manuş aviles andai ludea hai sikavenas le phralen hai phenenas:

— Kana ni sen cinde tele pala o obi-ceio le Moiseasko, ni daştin te aven mîntuime.

² O Pavel hai o Barnaba hales pes len-ţa hai parubdes vorbe zurale, kadea kă ăl phral hotărîsardes ka o Pavel hai o Barnaba hai nişte phralenţa anda lende te gian ando Ierusalimo kăl apostolea hai kăl prezbiterea kaşte pucen len andai kadai buki. ³ Kadea kă kola, dine drom katar e khangheri, nakhles andai Feni-ciia hai Samaria, hai phendes sar ăl neevreea boldineailles ko Rai, hai bari bukuria kerdes saoră phralenghe. ⁴ Kana are-sles ko Ierusalimo, sas primime katar e khangheri, katar ăl apostolea hai katar ăl prezbiterea. Hai phende lenghe sea so o Del kerdeasas lenţa.

⁵ Atunci trin ştar andai sekta le farise-ienghi save pakeaias uştiles hai phendes kă ăl neevreea te aven cinde tele hai te poruncil pes lenghe te înkearen e Kris le Moiseaski.

⁶ Ăl apostolea hai ăl prezbiterea kidi-neailles andăk than te dikhen andai buki kadaia. ⁷ Pala so kerdineailis but vorba, o Petre uştilos hai phendea lenghe:

— Phralale, gianen kă o Del andăl ghesa anglune alosardeas maşkar tumende ka ăl neevreea te aşunen prin muro mui e vestea e laci hai te pakean. ⁸ Hai o Del,

savo pringianel ăl ile, sikadeas kă primisardea len, dindos len o Duho Sfînto sar i amen. ⁹ Hai ni kerdeas nici ăk deosebirea maşkar amende hai maşkar lende, uşindos lenghe ile prin o pakeamos. ¹⁰ Kadea kă soste ciun ke proba le Devles te ciun păl dume le ucenicenghe ăk jugo savo nici amare dada nici ame ni daştisailleam te phiravas les? ¹¹ Dar ame pakeas kă prin o lacimos le Raiesko o Isus seam hastrame, sar i on.

¹² Saoră manuş aciles hai aşunen as le Barnabas hai le Pavelos, save denas duma andal semnea hai minuni save kerdeasas len o Del maşkar ăl neevreea prin lende. ¹³ Kana on ni mai dine дума, o Iakov phendeas:

— Phralale, aşunen man! ¹⁴ O Simon phendeas sar mai anglal le Devles sas les grija te lel andal neevreea ăk poporo anda peo anav. ¹⁵ Ăl vorbe le prorocenghe phenen sa kadai buki, pala sar si ramome:

¹⁶ «Pala kodoia va riva man hai pale va vazdava o korto le Davidosko savo pelosas.

Hai va vazdava leske peraiimata hai va kerava les sar anglal:

¹⁷ hai kadea saoră kolaver manuş, saoră neevreea

saven o Del dinea len peo anav, va rodna le Raies'

¹⁸ phenel o Rai, kai kerel kadal bukea»^e pringiande andai veşniciia.^f

¹⁹ Kodolaske me hotărîv kă ni trăbul te ciul pes pharimata pă kola andal neevreea save bolden pes ko Del, ²⁰ hai te

²³ Andal manuş kai aviles katar o David, o Del andineas le Israeloske ăk mîntuitori, le Isusos, kadea sar phendeasas. ²⁴ Anglal gi kai te avel ov, o Ioan phendeas saoră poporoske Israel te bolden pes kaşte sikaven kă mukles o bezeh hai boldineailles karing o Del. ²⁵ Hai o Ioan, kana pašolas o şfirşito leske bukeako, phendeas: «Kon pakean kă sem me? Me ni sem kova saves tume ajukearen les. Dar ita kă avel pala mande dakoniva, saveske me ni sem vredniko te putrav lesko poghimos anda leske pîrne.»^y

²⁶ Phralale, ăl ciave anda o neamo le Avraamosko hai tume kai daran katar o Dell! Amenghe sas dini drom kadai vestea le hastraiimaski. ²⁷ Kăci ăl manuş kai beşen ando Ierusalimo hai lenghe mai bare ni pringiandes le Isusos, nici ni hareardes ăl vorbe le proorocenghe, save cetin pes andă fiosavo Sabato. Krisarde les hai kadea kerdilos so phendesas ăl proorocea. ²⁸ Deşi ni arakhles andă leste nici ăk doş merimaski, on sa mangles le Pilatoske te avel mudardo. ²⁹ Hai pala so kerdes sea so sas ramome anda leste, dindos les tele poa truşul, ciute les andăk than prahomasko. ³⁰ Dar o Del înviosardea les andal mule. ³¹ Ov sas dikhlo timpo mai bute ghesengo katar kola save gheselas lesa andai Galileea ko Ierusalimo hai save akanak si leske martorea angla o poporo.

³² Hai ame anas tumenghe kadai vestea laci, kă so phendineailles amare danghe kă va kerdeola, ³³ o Del i kerdeas

anda amende, anda lenghe ciave, înviindos le Isusos pala sar si ramome andă le duiengo salmo:

«Tu san muro ciavo, aghes kerdineailles keo Dad.»^z

³⁴ Hai kă înviosardea les andal mule, kadea kă ni va mai kerneola, o Del phendeas kadea:

«Va dava tumen binekuvîntări sfînto hai pakeamaske sar le Davidos.»^a

³⁵ Kodolaske mai phenel i andă aver salmo:

«Ni va mukesa ka keo sfînto te kerneol.»^b

³⁶ Hai dikh o David, păce slujisardeas maşkar ăl manuş anda leski vremea sar kamnos o Del, mulos, sas prahome paşa pe dada hai lesko trupo kernilos. ³⁷ Dar kova, saves o Del înviosardea les, ni kernilos. ³⁸ Kadea kă, phralale, te hakearen kă datorime leske phenas tumenghe kă o Del iertil ăl bezeha. E kris le Moiseaski ni daştisailis te kerel tumen te aven ciace, ³⁹ dar prin leste sea kola save pakean andă leste o Del kerdea len te aven ciace. ⁴⁰ Kadea kă len seama ta na kerdeol tumenghe so phendeol pes andăl Proorocea:

⁴¹ «Dikhen tume, kai maren tumenghe joko mandar!

Mirin tumen hai hasaon, kăci si te kerav

ăk buki andă tumare ghesa, ăk buki so tume ni va pakeana nici ăk data,

^e15:18 Amos 9:11-12   ^f15:18 Isaia 45:21

^y13:25 Luka 3:15-16; Ioan 1:20,27   ^z13:33 Salmi 2:7   ^a13:34 Isaia 55:3

^b13:35 Salmi 16:10

kana afi phenelas tumenghe dakoniva!»^c

⁴² Kana înklistes avri, ăl manuș rughi-sarde len te den lenghe дума anda kadal bukea i ando Sabato kai avel. ⁴³ Kana ăl manuș teleardes katar e sinagoga, but andal evreea hai anda kola kai alosardes te aven evreea, save înkinonas pes le Devleske, gheles pala o Pavel hai o Barnaba, save beșenas dă vorba lența hai sikavenas len te stăruin ando miștimos le Devlesko.

⁴⁴ Andă koaver Sabato kidineailos kam saoro foro te așunel o kuvînto le Raiesko. ⁴⁵ Kana ăl evreea dikhles le manușan kidine, pherdiles holi. Denas дума kontra so phenelas o Pavel hai hulinas pes. ⁴⁶ Atunci o Pavel hai o Barnaba phendes bi darako:

— Tumenghe trăbulas te phenas mai anglal o kuvînto le Devlesko. Dar kă tume ni primin les hai ni dikhlen tumen lace andai viața veșniko, ita kă gias kăl neevreea. ⁴⁷ Kăci kadea poruncisardea amenghe o Rai:

«Ciutem tut kaște aves ăk lumina andal neevreea kaște îngheares e mîntuiirea gi kăl riga le phuiake.»^d

⁴⁸ Kana așundes ăl neevreea, bukurisailas hai phenenas kabor dă baro si o kuvînto le Raiesko. Hai sea save sas ciutine andai viața veșniko, pakeaies. ⁴⁹ O kuvînto le Raiesko răsîndilas pes andă saoro ținuto. ⁵⁰ Dar ăl evreea ațîtosardes le giuvlean anavesa save înkinonas pes le Devleske, hai le baren le foroske. Hai

ațîtosardes len te prigonin le Pavelos hai le Barnabas hai nașade len avri anda lengo ținuto. ⁵¹ O Pavel hai o Barnaba skuturisardes o prafo pa pe pîrne kontra lenghi hai gheles ande Ikonion. ⁵² Hai ăl ucenicea sas pherde bukuria hai Duho Sfînto.

O Pavel hai o Barnaba ande Ikonion

14 Sa kadea i ande Ikonion o Pavel hai o Barnaba întrisailes ande sinagoga le evreenghi hai dines дума, kadea kă foarte but evreea hai i greci pakeaies. ² Dar ăl evreea save ni kamnes te pakean ațîtosardes le neevreen hai bolde len kontra le phralenghi. ³ Kodolaske beșles but vremea othe hai denas дума bi darako pakeamasa ando Rai, savo sikavelas kă si ciaces so on phenen anda lesko miștimos, ajutîndos len te keren semnea hai minuni prin lenghe vast. ⁴ Ăl manuș anda o foro sas hulade: aver sas le evreența hai aver le apostolența. ⁵ Dar kana niște neevreea hai niște evreea andăk than pe mai barența kerenas planuri te batjokorin len hai te mudaren len barănta, ⁶ on aflisardes hai nașles andăl foruri le Likaoniake: ande Listra, ande Derbe hai andăl thana pașa kadala. ⁷ Othe phenenas e vestea e lacii.

O Pavel hai o Barnaba ande Listra

⁸ Ande Listra beșelas ăk manuș le pîrnența paralizime, ăk ologo andai naștearea, savo ni phirdeasas nici ăk data. ⁹ Ov beșelas tele hai așunelas le Pavelos kana delas dumas. O Pavel dikhleas orta pă

leste hai dikhleas kă si les pakeamos te avel sasteardo. ¹⁰ Phendeas zurales:

— Uști hai beș orta andă pîrnende!

Ov huklos andă pîrnende hai începosailos te phirel. ¹¹ Kana ăl manuș dikhles so kerdeasas o Pavel, dine mui ande cib likaoneeano:

— Ăl devla liles trupo manușango hai aviles amendel!

¹² Le Barnabaske phenenas Zeus hai le Paveloske Hermes, kăci ov sas kodova savo delas дума mai but. ¹³ O rașai le Zeusosko, savesko templo sas avri pașa o foro, andineas guruva hai koroane lugheanghe anglai poarta le foroski andăk than le manușanța kidine, kă kamnos te anel lenghe jertfa. ¹⁴ Kana așundes kadai buki, ăl apostolea o Barnaba hai o Pavel cindes pa peste. Nașles ando mașkar le manușango hai dines mui:

— ¹⁵ Lumeale, soste keren kadala? I ame seam manuș sar tumende. Ame seam kathe kaște anas tumenghe e vestea lacii, kaște bolden tumen katar kadal bukea khancivale ko Del o giuvindo, savo kerdeas o ceri, e phuv, e marea hai sea so si andă lende. ¹⁶ Ando timpo kai nakhlos, ov mukleas saoră poporea te phiren pă pe droma. ¹⁷ Dar kerdeas bukea lace save te den tumenghe дума anda leste: dinea tumenghe brîșînda anda o ceri hai rekoltea kă lengo timpo, hai pherel tumare ile hamata hai bukuria.

¹⁸ Dar kear păce phendes kadal bukea, o Pavel hai o Barnaba phares daștisailas te oprin le manușan kidine ta na anen lenghe jertfa.

¹⁹ Atunci aviles niște evreea andai Antiohia hai Ikonion hai ținrdes le manușan

peste. Ciudes barănta ando Pavel hai ținrdes le avri anda o foro, pakeandos kă mulos. ²⁰ Hai kana ăl ucenicea kidineailses pașa leste, o Pavel uștilos hai intrisailos ando foro.

O Pavel hai o Barnaba gian parpale ande Antiohia andai Siria

Andă le duiengo ghes o Pavel teleardeas le Barnabasa ke Derbe. ²¹ Păce phendes e vestea e lacii le manușanghe andă kadav foro hai kerdes but ucenicea, risailes ande Listra, ande Ikonion hai ande Antiohia. ²² Zureardes ăl ile le ucenicenghe hai phenenas lenghe te beșen ando pakeamos:

— Ame trăbul te nakhas anda but pharimata te daștis te intris ando thagarimos le Devlesko.

²³ Pala so ciutes prezbiterea andă fio-savi khangheri hai păce rughisailas hai postisardes, dinea len ando vast le Raiesko, andă savo pakeanas.

²⁴ Nakhîndos andai Pisidia, aresles ande Pamfilia. ²⁵ Păce phendes o kuvînto ande Perga, gheles ande Atalia. ²⁶ Othar gheles le korabiiasa ke Antiohia, kai e khangheri rughisailas le Devleske kaște avel les grija lendar andă lesko miștimos, ande buki savi akanak i terminisardes lan. ²⁷ Păce aresles, kides e khangheri hai phendes lenghe sea so kerdeas o Del lența hai sar putardeas le neevreenghe o udar le pakeamasko. ²⁸ Hai on aciles mai but timpo le ucenicența.

^c13:41 Habakuk 1:5 ^d13:47 Isaia 49:6; Luka 2:29-32